

FLÖRT ŞİDDETİ VE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN
ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİYLE İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ

BAHAR CİNAL

IŞIK ÜNİVERSİTESİ

2018

FLÖRT ŞİDDETİ VE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN
ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİYLE İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ

BAHAR CİNAL

IŞık Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji, 2016

IŞık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans
Programı, 2018

Bu tez, IŞık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne Yüksek Lisans (MA) derecesi
için sunulmuŐtur.

İŞIK ÜNİVERSİTESİ

2018

İŞIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

FLÖRT ŞİDDETİ VE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN ANKSİYETE
VE DEPRESYON DÜZEYLERİYLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

BAHAR CİNAL

ONAYLAYANLAR:

Dr. Öğr. Üyesi Nazlı Balkır İşık Üniversitesi
Neftçi (Tez Danışmanı)

Prof. Dr. Feryal Çam Çelikel İşık Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi İtir Tanı FSM Vakıf Üniversitesi
Cömert

ONAY TARİHİ: 04.06.2018

THE RELATIONSHIP BETWEEN DATING VIOLENCE,
ATTITUDES TOWARD DATING VIOLENCE AND DEPRESSION,
ANXIETY

Abstract

Objective: The purpose of this research was to analyze the relationship between dating violence, attitudes toward dating violence, depression and anxiety level.

Method: The sample includes a total of 321 participants with 289 women and 32 men, who volunteered to participate using Surveyey online survey system. All participants were applied Socio-demographic Characteristics and Data Form, Romantic Relationship Assessment Inventory, The Attitudes towards Dating Violence Scales, Beck Depression Inventory and Beck Anxiety Inventory.

Results: The results of the analysis shows that dating violence victim women's depression and anxiety levels higher than nonvictim women's depression and anxiety levels ($p < .05$). But there is no difference between victim men's and nonvictim men's depression and anxiety levels ($p > .05$). Also, there is a positive significant correlation between attitude towards dating violence and depression, anxiety levels ($p < .05$). The final analysis of the research shows that, there is a positive significant correlation between dating violence and attitude toward dating violence ($p < .05$).

Conclusion: In the context of these findings, there is a positive correlation between positive attitudes towards dating violence, depression and anxiety symptoms. Also there is a positive correlation between dating violence victimization and depression, anxiety symptoms.

Key words: Dating violence, attitudes toward dating violence, depression, anxiety, intimate partner violence

FLÖRT ŞİDDETİ VE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİYLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Özet

Amaç: Bu araştırmada, flört şiddeti, flört şiddetine yönelik tutumun, depresyon ve anksiyete ile ilişkisinin ölçülmesi amaçlanmıştır

Yöntem: Araştırma, medeni durumu evli olmayan ve yaşamı boyunca en az bir flört ilişkisi yaşamış olan 289'u kadın ve 32'si erkek toplam 321 erişkin katılımıyla yapılmıştır. Araştırma kapsamında veri toplama araçları Sosyodemografik Özellikler ve Bilgi Formu, Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği (RİDÖ), Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri (FŞYTÖ), Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ), Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularımıza göre; flört şiddetine maruz kalan kadınların depresyon ve anksiyete puanları, flört şiddetine maruz kalmayan kadınların depresyon ve anksiyete puanlarına göre daha yüksektir ($p<,05$). Ancak erkeklerde flört şiddetine maruz kalıp kalmama bakımından depresyon ve anksiyete puanları farklılık göstermemektedir ($p>,05$). Ayrıca flört şiddetine yönelik tutum ile depresyon ve anksiyete düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<,05$). Flört şiddetine yönelik olumlu tutum arttıkça, depresyon ve anksiyete düzeyleri de artmaktadır. Diğer bir bulgumuza göre kişilerin flört şiddeti ile flört şiddetine yönelik tutum puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<,05$).

Sonuç: Bu bulgular doğrultusunda erişkin bireylerin, flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutum puanları arttıkça depresyon ve anksiyete düzeylerinin arttığı gözlenmiştir. Ayrıca bireylerin flört şiddeti mağduriyeti arttıkça, depresyon ve anksiyete düzeyleri de artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Flört şiddeti, flört şiddetine yönelik tutum, depresyon, anksiyete, yakın partner şiddeti

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim sırasında yıllarımı en iyi şekilde değerlendirmemi ve onları değerli kılmama yardımcı olan birçok insan var. İlk olarak, tez danışmanım ve süpervizörüm Dr. Nazlı Balkır Neftçi'ye teşekkür ederim. Bilgi ve deneyimiyle lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca gelişmemde büyük rol oynadı.

Lisans ve yüksek lisans yaşamım boyunca iyi, kötü her zaman yanımda olan, birlikte güldüğüm, birlikte ağladığım, aynı kaygıları paylaştığım hem meslektaşlarım hem de değerli dostlarım, kız kardeşlerim Pelin Beşparmakaya, Müge Kılıçlar, Özge Zelal Yıldız ve Büşra Arıĝ'a, tez sürecimde büyük yardımları olan sevgili sınıf arkadaşlarım Cemre Ayhan Sönmezigil, Ecem Mizmizlioğlu ve Gizem İşgören'e teşekkür ederim. Hayatımın bu zor dönemini daha kolay atlatabilmemde büyük emeği olan, düştüğümde tekrar ayağa kalkmamı sağlayan, ilham ve isteğimi kaybettiğimde ilerlememe yardımcı olan, tezimi yazmamda büyük desteği olan, hayatıma dokunduğu için kendimi çok şanslı hissettiğim Uzm. Psk. Gözde Ceylan'a çok teşekkür ederim.

Maddi ve manevi her zaman yanımda olan, sevgilerini ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, ellerindeki tüm olanakları kullanarak beni okutan ve hayallerimi gerçekleştirmemde büyük emekleri olan sevgili annem Feyza Cinal, babam Yusuf Cinal ve ablam Pınar Cinal'a beni ayakları yere basan bir kadın olarak yetiştirdikleri için çok teşekkür ederim. İyi ki benim ailesiniz.

Son olarak büyük bir sabırla bu zor dönemi başarıyla göğüsleyen kendime çok teşekkür ederim.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1.1. Örneklemin Sosyodemografik Özellikleri... ..	22
Tablo 4.1.2. Örneklemin Flört İlişkisi Özellikleri.....	23
Tablo 4.2.1. Örneklemin FŞYTÖ, RİDÖ, BDÖ ve BAÖ Puanları... ..	23
Tablo 4.3.1. Örneklemin Yaşları ile Flört Şiddeti ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	24
Tablo 4.3.2. Örneklemin Bazı Sosyodemografik Özelliklerinin RİDÖ Yönünden İncelenmesi... ..	25
Tablo 4.3.3. Yaşanılan Yer ile Flört Şiddetine Yönelik Tutumun İncelenmesi... ..	26
Tablo 4.3.4. Aylık Gelir Düzeyi ile Flört Şiddetine Yönelik Tutumun İncelenmesi... ..	26
Tablo 4.3.5.Örneklemin Mevcut Flört İlişki Süresi ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum İlişkisinin İncelenmesi... ..	27
Tablo 4.4.1. Flört Şiddetine Yönelik Tutum ile Depresyon ve Anksiyete Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	27
Tablo 4.4.2. Flört Şiddeti Gören Kişilerin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları ile Depresyon ve Anksiyete Puanlarının İncelenmesi.....	28
Tablo 4.4.3. Erkek ve Kadın Katılımcıların Flört Şiddeti Puanlarına Göre Depresyon ve Anksiyete Puanlarının Karşılaştırılması... ..	29
Tablo 4.4.4. Katılımcıların Flört Şiddeti Puanları ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum Puanlarının İncelenmesi	30

KISALTMALAR LİSTESİ

BAÖ: Beck Anksiyete Ölçeği

BDÖ: Beck Depresyon Ölçeği

DSM-5: The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders

DSÖ: Dünya Sağlık Örgütü

FŞYTÖ: Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri

Ort.: Ortalama

RİDÖ: Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği

S.S: Standart Sapma

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT.....	ii
ÖZET.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	v
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vi
BÖLÜM 1	
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı... ..	2
1.2. Araştırmanın Önemi	3
1.3. Araştırmanın Sayıltıları	3
1.4. Araştırmanın Hipotezleri... ..	4
BÖLÜM 2	
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Flört Şiddeti	5
2.1.1. Şiddet Kavramı.....	5
2.1.2. Şiddet Türleri... ..	5
2.1.2.1. Kendine Yönelik Şiddet... ..	6
2.1.2.2. Kişilerarası Şiddet... ..	6
2.1.2.3. Kolektif Şiddet... ..	6
2.1.3. Flört Şiddeti Kavramı.....	6
2.1.4. Flört İlişkisinde Görülen Şiddet Türleri... ..	7

2.1.4.1. Fiziksel Şiddet.....	8
2.1.4.2. Psikolojik/Duygusal Şiddet.....	8
2.1.4.3. Cinsel Şiddet.....	10
2.1.5. Flört Şiddetinin Sonuçları.....	11
2.1.6. Flört Şiddeti ile Depresyon ve Anksiyete.....	11
2.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutum.....	12
2.3. Depresyon.....	13
2.3.1. Depresyonun Tanımı.....	13
2.3.2. Depresyonun Epidemiyolojisi.....	14
2.4. Anksiyete.....	15
2.4.1. Anksiyete ve Korku Kavramları.....	15
2.4.2. Normal ve Patolojik Anksiyete.....	15
2.4.3. Anksiyete Semptomları.....	16
2.4.4. Epidemiyolojisi.....	16

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM.....	18
3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	18
3.2. Veri Toplama Araçları.....	18
3.2.1. Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu.....	18
3.2.2. Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği.....	19
3.2.3. Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri.....	19
3.2.4. Beck Depresyon Ölçeği.....	19
3.2.5. Beck Anksiyete Ölçeği.....	20
3.3. Uygulama.....	20

3.4. Veri Analizi.....	20
------------------------	----

BÖLÜM 4

4. BULGULAR.....	22
4.1. Sosyodemografik Özellikler.....	24
4.2. Ölçeklerin Değerlendirilmesi.....	25
4.3. Değişkenlerin Analizi.....	25

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA VE SONUÇ	31
5.1. Sınırlılıklar... ..	37
5.2. Sonuç ve Öneriler.....	38

KAYNAKLAR

EKLER

EK A. BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

EK B. SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLER VE BİLGİ FORMU

EK C. ROMANTİK İLİŞKİYİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

EK D. FLÖRTTE ŞİDDETE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEKLERİ

EK E. BECK DEPRESYON ÖLÇEĞİ

EK F. BECK ANKSİYETE ÖLÇEĞİ

ÖZGEÇMİŞ

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü şiddeti “bir yaralanma ya da yaralanma tehlikesi, psikolojik hasar, ölüm, gelişim bozukluğu ya da yoksunlukla sonuçlanan; bir kişiye, kişinin kendi kendine, bir grup ya da topluma kasıtlı olarak fiziksel ya da duygusal zor kullanması, güç uygulaması ya da tehdidi” olarak tanımlamıştır (DSÖ, 2002; aktaran Harcar, Çakır, Sürgevil & Budak, 2008). Şiddet mağdurları her cinsiyetten, sosyo-ekonomik ve eğitim düzeyinden olabilir. Ancak şiddetin yoğun olarak uygulandığı kesim kadınlar ve çocuklardır ve bu şiddet psikolojik, fiziksel, sosyal ve ekonomik yönden olumsuz sonuçlar doğurmaktadır (Harcar ve ark., 2008). Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri son yıllarda ülkemizde ve dünyamızda önemli bir sorun haline gelmiştir. TÜİK (2016) verilerine göre; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 2014'te yapmış olduğu araştırma sonucunda Türkiye'de yaşamının herhangi bir evresinde partneri veya eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadın nüfusu %35,5'dir. Yani her 10 kadından 4'ü partneri veya eşinden fiziksel şiddet görmüştür. Şiddet, sadece fiziksel veya cinsel şiddet olarak algılansa da sözel ve duygusal şiddet türleri de vardır ve bu şiddet türleri birbirinin içine geçmiş durumdadır. (Aslan, Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Erdost & Temel, 2008).

Şiddet sadece evli bireyler tarafından değil, evlilik bağı olmayan partner tarafından da gerçekleştirilebilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı'nın tanımına göre flört şiddeti; “bir flört ilişkisi kapsamında en az bir kişi tarafından evli olmayan diğerine şiddete dayalı gerçekleştirilen eylem ya da tehdittir.” (Aslan ve ark., 2008). Flört şiddeti duygusal, fiziksel, sözel veya cinsel istismar şeklinde gerçekleşebilir. Şiddetin tanımı ne kadar önemli ise şiddetin algılanması ve yorumlanması da bir o kadar önemlidir. Gerek toplumsal cinsiyet rolleri, gerekse ataerkil toplum düzeni sebebiyle şiddet sayılması gereken bazı davranışlar toplumumuzun bir kesimi tarafından şiddet olarak görülmemekte,

gerekli önlemler alınmamakta (Harcar ve ark., 2008), ve şiddeti kabullenmektedir (Aslan ve ark., 2008). Örneğin; partnerlerin birbirine karşı gösterdikleri kıskançlık ve kısıtlamalar sevginin bir göstergesi olarak görülmektedir ve şiddet olarak algılanmamaktadır (Aslan ve ark., 2008). Özetle flört şiddeti diğer şiddet türlerinden bazı noktalarda farklılaşmaktadır. Bunun bir nedeni; bazı şiddet mağdurlarının, maruz kaldıkları şiddetin farkında olmamaları diğer bir nedeni ise maruz kaldıkları şiddet ile nasıl başa çıkabileceklerini bilmemeleridir (Aslan ve ark., 2008). Buna ek olarak flört şiddeti sadece erkeğin kadına uyguladığı şiddet olarak düşünülse de kadının erkeğe uyguladığı şiddet şeklinde de olabilmektedir. Mevcut araştırmamızda da flört şiddetinin hem kadında hem erkekte psikolojik etkisine bakılacaktır. Çünkü; literatüre göre flört şiddetinin görülme sıklığı her iki cinsiyet için de oldukça yüksektir. İlişkilerde fiziksel agresyonun görülme sıklığı hem kadın hem erkek için % 20 ile % 45 aralığında, psikolojik şiddetin görülme sıklığı hem kadın hem erkek için % 60 ile % 90 aralığında ve cinsel agresyonun görülme sıklığı yine her iki cinsiyet için % 3 ile % 15 oranındadır (Shorey, Sherman, Kivisto, Elkins, Rhatigan & Moore., 2011; Shorey, Cornelius & Bell, 2008).

Flört şiddeti, genç yetişkinler arasında ciddi bir sağlık sorunudur ve özellikle şiddet mağdurları için olumsuz psikolojik sonuçlara neden olur (Kaura, Lohman, 2007). Cinsel, fiziksel ve psikolojik şiddet ile psikolojik sağlık semptomları arasında ilişki vardır ve bu semptomların artmasında kadın ve erkek arasında fark bulunamamıştır (Shorey ve ark., 2011; Prospero, 2007).

Son yıllarda aile içi şiddetin ve flört şiddetinin önemli bir konu haline gelmesi ve fiziksel, psikolojik, ekonomik olarak yıkıcı sonuçları olması nedeniyle mevcut araştırmamızda flört şiddeti gören ve görmeyen bireylerde flört şiddetine yönelik kabulün depresyon ve kaygı belirtileri ile ilişkisine bakılacaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutum kavramlarının depresyon ve anksiyete ile ilişkisini incelemektir. Flört şiddetinin neden olabileceği depresyon ve anksiyetenin flört şiddetine yönelik tutum tarafından etkilenip etkilenmediği incelenecektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri son yıllarda ülkemizde ve dünyamızda önemli bir sorun haline gelmiştir. TÜİK (2016) verilerine göre; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 2014 yılında yaptığı araştırma sonucu Türkiye genelinde yaşamının herhangi bir evresinde partneri veya eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadın nüfusu %35,5'dir. Yani kadınların 10'da 4'ü partner veya eşinden fiziksel şiddet görmüştür. Şiddetin yoğun olarak uygulandığı kesim kadınlar ve çocuklar olsa da şiddet her kesimden, her cinsiyetten ve her sosyo-ekonomik düzeyden bireylerin maruz kalabildiği bir durumdur. Örneğin; bir araştırmada ilişkilerde fiziksel şiddetin görülme sıklığı hem kadın hem erkek için % 20 ile % 45 aralığında, psikolojik şiddetin görülme sıklığı hem kadın hem erkek için % 60 ile % 90 aralığında ve cinsel şiddetin görülme sıklığı yine her iki cinsiyet için % 3 ile % 15 oranında bulunmuştur (Shorey ve ark., 2011; Shorey, Cornelius & Bell, 2008).

Şiddetin psikolojik, fiziksel, sosyal ve ekonomik yönden olumsuz sonuçlar doğurması ayrıca kadına yönelik şiddet ve flört şiddetinin her iki cinsiyet için büyük oranlara sahip olması sebebiyle mevcut araştırmamızda flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun flört şiddeti sonucu ortaya çıkabilecek depresyon ve anksiyete belirtileri ile ilişkisine bakılacaktır. Buna ek olarak yurt dışındaki literatüre bakıldığında flört şiddeti ile ilgili birçok araştırma bulunsa da Türk literatüründe flört şiddeti üzerine yeterli araştırma yoktur. Mevcut araştırma ile literatürdeki bu eksikliğin giderileceği düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Sayıltıları

1. Araştırma örnekleminin evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.
2. Araştırma konusunun flört şiddeti olması sebebiyle verilerin internet aracılığıyla toplanmasının, kişilerin ölçeklere daha açık ve samimi cevaplar vermesine neden olduğu düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Hipotezleri

H1: Flört Şiddetine maruz kalan kadın ve erkek bireylerin depresyon ve anksiyete düzeyleri flört Şiddetine maruz kalmamış kadın ve erkek bireylere göre daha yüksektir.

H2: Flört Şiddetine yönelik olumlu tutum arttıķça anksiyete ve depresyon düzeyleri azalmaktadır.

H3: Maruz kalınan flört Şiddeti arttıķça flört Şiddetine yönelik olumlu tutum artmaktadır.

BÖLÜM 2

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Flört Şiddeti

2.1.1. Şiddet Kavramı

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre şiddetin tanımı; bireyin kendisine, başkasına, bir grup ya da topluma yönelik olan, yaralanma, ölüm, psikolojik zarar veya mahrumiyete yol açan fiziksel güç kullanımınıdır (DSÖ, 2002). Diğer bir tanımıyla şiddet; huzuru bozan, tartışmaya yol açan, fiziksel veya fiziksel olmayan davranışları içeren ve sonucunda fiziksel veya duygusal acı veren eylemlerdir (Danık, 2000; aktaran Aslan, Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Erdost & Temel, 2008). Literatürdeki çoğu görüşe göre şiddetin tam bir tanımının yapılması oldukça güçtür (Bal, 2014). Bunun muhtemel nedeni şiddet kavramının topluma, zamana, kişilere ve gerçekleştiği kültüre göre değişebilmesidir. Ancak genel bağlamda öfke patlaması, vurmak, tekmelemek, itmek, tehdit etmek, eşyalara bilinçli bir şekilde zarar vermek şiddet davranışları için örnek verilebilir (Ögel, Tarı & Eke, 2005). Şiddetin insan ilişkilerinin olduğu her alanda görülmesi sebebiyle gündelik yaşamın bir parçası haline gelmiştir (Kızmaz, 2006; aktaran Sakarya, 2013). Şiddeti ev içinde, stadyumlarda, okullarda, trafikte görmek mümkündür. Gündelik hayatta şiddetin bu derecede yer alması da şiddetin benimsenmesine ve normalleştirilmesine neden olmaktadır (Sakarya, 2013). TÜİK istatistiklerine göre 2016'da 199 kadın saldırı sonucu hayatını kaybederken bu sayı erkeklerde 906'dır. Buna ek olarak yine TÜİK (2016) verilerine göre ceza infaz kurumunda hükümlü olan kişilerin %12,6'sı yaralama suçundan, %4'ü ise öldürme suçundan hüküm giymiştir.

2.1.2 Şiddet Türleri

Şiddet, hedef olan kişiye göre 3 grupta incelenmektedir. Bunlar kendine yönelik şiddet, kişilerarası şiddet ve kolektif şiddettir.

2.1.2.1. Kendine Yönelik Şiddet

Şiddeti uygulayan da şiddetin hedefi de kişinin kendisidir. İntihar düşüncesi, intihar girişimi, intihar, kendini yaralama ya da kesme gibi davranışlar kişinin kendi bedenine uyguladığı şiddet davranışlarıdır (İftar, 2016).

2.1.2.2. Kişilerarası Şiddet

Bireyler arasındaki şiddettir ve kendi içinde aile/yakın partner şiddeti ve topluluk şiddeti olarak ikiye bölünür (İftar, 2016). Aile/yakın partner şiddeti; çocuğa yönelik şiddet, partnere yönelik şiddet ve yaşlılara uygulanan şiddettir (DSÖ, 2018). Topluluk şiddetinde ise şiddet; bir tanıdık veya bir yabancı tarafından uygulanabilir. Kadına yönelik şiddet, çocuk ve yaşlı istismarı, mobbing, flört şiddeti kişilerarası şiddet türlerinde yer almaktadır.

2.1.2.3. Kolektif Şiddet

Kendi içinde sosyal, ekonomik ve politik şiddet olarak bölünebilir (DSÖ, 2018). Terör saldırıları, mafya ve çete çatışmaları, savaşlar, kan davaları ve etnik gruplar arasındaki çatışmalar, darbe ve ayaklanmalar kolektif şiddetin içerisinde yer almaktadır (Bal, 2014).

2.1.3. Flört Şiddeti Kavramı

Flört şiddeti, kişilerarası şiddet türlerindedir ve şiddet türleri arasındaki en yaygındır (Uluocak, Gökulu & Bilir, 2014). Amerika Birleşik Devletleri'nde flört şiddetini araştıran bir çalışmaya göre kadınların %25'inin fiziksel ve cinsel şiddete maruz kaldığı sonucu çıkmıştır (Tjaden ve Thoennes 1999). Türkiye'de yapılan diğer bir araştırmaya göre ise öğrencilerin %28,6'sı mevcut veya önceki ilişkisinde flört şiddetine maruz kalmaktadır (Aslan ve ark., 2008).

Straus (2004), flört ilişkisini iki bireyin evlenmeden önce, taraflardan birinin veya her ikisinin de ilişkiyi bitirmek istemesine kadar sosyal etkinliklere birlikte katılması ve sosyal ilişkileri birlikte sürdürmesi olarak tanımlamıştır (Straus, 2004). Flört şiddeti ise, flört ilişkisi içinde olan bireylerden birisinin, bir diğerine bilinçli bir şekilde fiziksel, cinsel veya psikolojik şiddet göstermesidir (Sezer, 2008). Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı ise flört şiddetini "flört ilişkisi içinde olan ve evli olmayan bireylerden birinin diğerine ya da her iki tarafın da birbirine uyguladığı

şiddet içeren eylem ya da tehdit.” olarak tanımlamıştır (Aslan ve ark., 2008). Flört şiddeti literatürde partner istismarı, yakın partner şiddeti, yakın partner istismarı, eş istismarı veya şiddet gibi kavramlarla da ifade edilebilmektedir. Flört şiddetinde amaç, şiddet uygulayan kişinin partneri üzerinde güç ve kontrol sağlamaktır (National Youth Violence Prevention Resource Center, 2001; aktaran Aslan ve ark., 2008).

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı e-Bülten’ine göre şiddetin 3 aşamalı bir döngüsü vardır. Döngünün birinci adımı “gerginliğin tırmanması” aşamasıdır. Bu aşamada kişi kıskançlık, partnerini kontrol etme, psikolojik şiddet uygulama gibi gerginliği arttıracak davranışlarda bulunur. İkinci adım ise “şiddet aşaması”dır. Bu adımda gerginliği arttıran kişi öfkesini kontrol etmez ve partnerine şiddet uygular. Ardından uyguladığı şiddet için bahaneler sunar. Döngünün üçüncü aşaması ise “balayı evresi”dir. Bu evrede şiddet uygulayan taraf, pişman olduğunu söyler, özür diler ve değişeceği hakkında sözler verir. Mağdur olan kişiye olumlu tutum sergiler. Balayı evresi ilişkinin sürdürülmesine neden olan ve ilişkiyi sonlandırmayı zorlaştıran bir evredir çünkü mağdur olan kişi ilişkinin düzeleceğine inanır ancak bu döngü şiddetlenerek sürmeye devam eder (Aslan ve ark., 2008).

2.1.4. Flört İlişkinde Görülen Şiddet Türleri

Şiddet kavramı, toplum tarafından fiziki ve maddi hasara sebep olan fiziksel şiddet olarak algılanmaktadır eğer şiddet davranışı görünür bir durumda ve bedensel ise ayrıca şiddetin sonucunda karşıdaki birey zarar görüyorsa şiddet vardır düşüncesi hakimdir (Bal, 2014). Ancak şiddet sadece bu dar anlamda kullanılmamaktadır. Kişilere zarar vermeye yönelik uygulanan psikolojik ve sözel davranışlar da şiddet tanımının içinde yer alan unsurlardır.

Flört şiddetinde görülen şiddetin boyutları 3 ana başlıkta toplanabilir. Bunlar fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, cinsel şiddettir (Aslan ve ark., 2008). Ancak şiddet davranışları, başka başlıklar altında toplanmış olsa da aralarında keskin bir çizgi yoktur ve hepsi birbirinin içine geçmiştir (Aslan ve ark., 2008). Şiddet türünün birinin görüldüğü durumda diğer şiddet türünü de görmek mümkündür.

2.1.4.1. Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet, şiddetin en kolay fark edilen formudur ve şiddet denildiğinde ilk akla gelen şiddet türüdür. Çünkü fiziksel şiddetin sebep olduğu zarar ve sonuçlar kişiler tarafından nesnel olarak daha çok fark edilebilmektedir (Uluocak ve ark., 2014). Yumruklamak, tokat atmak, hırpalamak, tekmelemek, kolunu bükme, bağlamak, boğazını sıkmak, saçını çekmek, kesici veya vurucu aletlerle yaralamak, kaynar suyla veya kezzapla yakmak, vücudunda sigara söndürmek, el ve ayaklarını ezmek, sakat bırakmak, sağlıksız koşullarda yaşamaya mecbur tutmak, işkence yapmak ve sağlık hizmetlerinden yararlanmasına engel olarak bedensel zarar görmesini sağlamak fiziksel şiddettir (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008). Dünya Sağlık Örgütü'nün (2012) 24.000 kadın katılımcı ile 10 ülkede yapmış olduğu bir çalışmada kadınların %13-61'i partnerlerinden fiziksel şiddet gördüğünü, %4-49'u ise partnerlerinden ciddi bir fiziksel şiddet gördüklerini bildirmişlerdir.

Literatürde fiziksel şiddet ile ilgili oldukça çalışma vardır. 16 ülkedeki 31 üniversitede yapılan, flört ilişkisinde fiziksel şiddetin kadın ve erkeklerde yaygınlığını araştıran bir çalışmada geçtiğimiz 12 ay içinde fiziksel şiddet gördüğünü belirten kişi oranı en düşük olan üniversite %17 iken bu oranın en yüksek olduğu üniversitede %44,7'dir. Yine aynı çalışmada 31 üniversiteden 21'inde kadın katılımcılar flört ilişkilerinde erkeklerden daha fazla fiziksel saldırı bildirmişlerdir (Straus, 2004). 10 ülke ve 15 yerleşim yerinde yapılmış olan ve flört ilişkisinde fiziksel ve cinsel şiddetin yaygınlığının araştırıldığı bir diğer çalışmada ise; ilişkideki fiziksel şiddetin yaşam boyunca yaygınlığı %13 ile %61 arasında bulunmuştur (Garcia-Moreno, Jansen, Ellsberg, Heise & Watts, 2006).

2.1.4.2. Psikolojik/Duygusal Şiddet

Şiddetin psikolojik veya diğer adıyla duygusal boyutu literatürde psikolojik şiddet veya duygusal şiddet olarak da geçmektedir. Her ne kadar mevcut araştırmalar fiziksel şiddet çalışmalarına daha çok yönelmiş olsalar da şiddetin psikolojik formu da en az fiziksel şiddet kadar yıkıcı olabilmektedir (Follingstad, Rutledge, Berg, Hause & Polek, 1990). Örneğin; Walker'ın (1984) yapmış olduğu bir çalışmada şiddet görmüş bazı kadınlar, yaşadıkları en acı şiddeti psikolojik bozulma, korku, aşağılanma olarak belirtmişlerdir (Walker, 1984; aktaran Follingstad ve ark., 1990).

Her ne kadar fiziksel şiddet daha çok konuşulan bir şiddet türü olsa da psikolojik şiddet de oldukça yaygındır. Follingstad ve arkadaşlarının (1990) yapmış olduğu çalışma da katılımcıların %99'unun psikolojik şiddeti deneyimlediği görülmüştür. Psikolojik şiddetin oranının bu denli yüksek olmasının sebebi fiziksel şiddet uygulayan partnerlerin, eşlerine psikolojik olarak da şiddet uygulaması olabilir (Follingstad ve ark., 1990). World Health Organization'ın (2012) yapmış olduğu bir çalışmada katılımcılardan % 20-75'i hayatlarının bir kısmında partnerlerinden psikolojik şiddet görmüş olduklarını belirtmişlerdir. Özetle psikolojik şiddet ile fiziksel şiddet birbirinin içine geçmiş durumdadır. Çünkü fiziksel şiddet azalsa da psikolojik şiddet genelde devam eder ve fiziksel şiddetin bir hatırlatıcısı olarak kendini gösterir (Özcan, 2009).

Psikolojik şiddet kendi içinde alanlara ayrılmıştır. Bunları 6 ana başlık altında inceleyebiliriz.

Psikolojik şiddetin ilk boyutlarından birincisi sözlü tacizdir. Klinik raporlara göre bazı fiziksel şiddet içeren ilişkilerde alay etmek, sözlü taciz ve isim takma (alay etmek için) gibi şiddet davranışlarının olduğu gözlenmiştir. Ayrıca bu sözlü tacizin işlevi de diğer şiddet türleri gibi karşısındaki kişiyi kontrol etmektir (Follingstad ve ark., 1990).

İzolasyon (sosyal veya ekonomik), psikolojik şiddetin diğer bir türüdür. İzolasyonda, şiddet gösteren partner diğer kişinin sosyal destek sistemine ulaşmasını engeller veya partnerinin finansal bağımsızlığa ulaşabileceği kaynaklara ulaşmasını engeller (Follingstad ve ark., 1990).

Kıskançlık ise psikolojik şiddetin diğer bir türüdür. Şiddet uygulayan partner diğer kişinin hayatındaki diğer kişileri kıskanır. Arkadaşlar, aile, hatta evcil hayvan kıskançlık nesnesi olabilir. Partnerinin ne giyeceğini, kimlerle görüşebileceğini söylemek ya da partnerini sadakatsizlikle suçlamak gibi davranışlar psikolojik şiddetin kıskançlık türüne örnek gösterilebilir. Kişi bu sayede partneri üzerinde güç ve kontrol sağlamaya çalışır (Follingstad ve ark. , 1990).

Tehdit de psikolojik şiddetin boyutlarından bir diğeridir. İstismar eden kişi, istediklerini yapmadığı takdirde partnerini terk etmek veya boşanmak konusunda

tekrar tekrar tehdit ederler (Follingstad ve ark., 1990). İstismar eden taraf bu sayede karşısındaki kişiyi istekleri doğrultusunda kontrol eder.

Partnerinin kişisel eşyalarına zarar vermek veya yok etmek ise psikolojik şiddetin türlerinden sonuncusudur (Follingstad ve ark. , 1990). Mağdur kişinin kıyafetlerini kesmek, sevdiği bir fotoğrafı yırtmak gibi davranışlar bu şiddet için örnek verilebilir.

Literatürde daha çok fiziksel şiddet çalışmalarına yer verilmiş olsa da psikolojik/duygusal şiddeti araştırmış çalışmalar mevcuttur. Karakurt ve Silver (2013) yapmış oldukları yaş ve cinsiyetin duygusal şiddet üzerindeki etkilerini araştırdıkları bir çalışmada genç gruptaki erkeklerin yaşlı gruptaki erkeklere göre daha çok duygusal şiddete maruz kaldıkları sonucuna ulaşmışlardır. Yine aynı çalışmada yaşlı gruptaki kadınlar, yaşlı gruptaki erkeklerden daha az duygusal şiddet rapor etmişlerdir. Flört şiddeti için risk faktörlerinin araştırıldığı bir çalışmada psikolojik şiddet görmek ile kadın ve erkek cinsiyeti arasında anlamlı bir fark bulunamasa da kadınların psikolojik şiddet puanları erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur (Romans, Forte, Cohen, Mont, Hyman, 2007).

2.1.4.3. Cinsel Şiddet

“Evli olduğu kişi bile olsa kadını istemediği yerde, istemediği zamanda ve istemediği biçimlerde cinsel ilişkiye zorlamak (tecavüz), başkalarıyla cinsel ilişkiye zorlamak, cinsel organlara zarar vermek, çocuk doğurmaya ya da doğurmamaya, kürtaja, enseste, fuhuşa zorlamak, zorla evlendirmek, telefonla, mektupla ya da sözle cinsel içerikli rahatsızlık verici davranışlarda bulunmak gibi eylemler cinsel şiddettir” (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008). Dünya Sağlık Örgütü ise cinsel şiddeti “Bir kişiye, herhangi bir kişi tarafından ev ya da iş ortamı olsun ya da olmasın herhangi bir ortamda, karşısındaki kişinin isteği dışında herhangi bir cinsel aktiviteye zorlamak ya da herhangi bir cinsel davranış girişiminde bulunmak, istenmeyen cinsel yorumlar ya da teklifler yapmak, kişinin ticaretini yapmayı istemek ya da yönetmeye teşebbüs etmek veya cinsellikle tehdit etmek” olarak tanımlamıştır.

Yapılan araştırmalar cinsel şiddet oranlarının da fiziksel ve psikolojik şiddet kadar yüksek olduğunu göstermektedir. Kadın Dayanışma Vakfı'nın yapmış olduğu

bir araştırmaya göre; kadınların %20'sinden fazlası hoşlanmadığı cinsel davranışa zorlanırken, %50'sinden fazlası da kendi istemese de cinsel ilişkiye zorlanmaktadır (zcan, 2009). Dünya Sağlık rgt'nün (2012) araştırmasına göre katılımcıların % 6-59'u hayatlarının bir noktasında partnerleri tarafından cinsel şiddete maruz kaldıklarını bildirmişlerdir. Garcia-Moreno ve arkadaşlarının (2006) flört şiddetinde fiziksel ve cinsel şiddetin yaygınlığını araştırdıkları çalışmada cinsel şiddetinin hayat boyu yaygınlığı %13 ile %61 arasında değişirken; hem cinsel hem fiziksel şiddete maruz kalmanın yaygınlığı %15 ile %71 arasında bulunmuştur.

2.1.5. Flört şiddetinin Sonuçları

Flört şiddeti, akut veya kronik olarak fiziksel ve psikolojik sonuçlara neden olabilmektedir (Tuz, 2015). Travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, anksiyete, uyku bozuklukları, alkol, madde, sigara kullanımı, yeme bozuklukları, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, istenmeyen gebelikler ve düşükler, somatik ve psikosomatik belirtiler, utanç, suçluluk, intihar (Holt, & Espelage, 2005), fke patlamaları, üzüntü ve benlik saygısının azalması flört şiddetinin olumsuz sonularındanır (Carlson, 1987).

2.1.6. Flört şiddeti ile Depresyon ve Anksiyete

Flört şiddetinin başlıca sonucu mağdurların psikolojik sağlığı üzerindeki olumsuz etkileridir ve psikolojik sağlık, çeşitli belirti ve türleri kapsamaktadır (Kaura & Lohman, 2007). Ancak flört şiddeti mağduriyetinin psikoloji üzerindeki etkileri çoğunlukla depresyon, anksiyete ve somatik belirtiler üzerinde odaklanmıştır (Coker ve ark., 2002; Golding, 1999; Sutherland, Sullivan & Bybee, 2001; Whitson, & El-Sheikh, 2003). Sullivan'ın (1953) kişilerarası ilişkiler kuramına göre psikopatoloji kişilerarası ilişkiler bakımından anlaşılabilmekte ve kişilerarası işlevsellikteki herhangi bir bozulma psikopatolojiye neden olabilmektedir (Yalch, Lannert, Hopwood & Levendosky, 2013). Flört şiddeti de kişilerarası çatışmanın bir biçimidir. Carlson, McNutt ve Choi'nin (2003) yapmış oldukları bir araştırmada; yaşam boyunca flört şiddeti mağduru olma puanı yüksek olan kadınların akıl sağlığı semptomları, suistimal edilmemiş kadın katılımcılara göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ve şiddet mağduru olan grubun neredeyse yarısı depresyon semptomları gösterirken, 3'te 2'si anksiyete semptomları bildirmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan boylamsal bir çalışmada, flört şiddetin mağduriyetinin ortaya

çıkmasının depresyon belirtilerinde artışa neden olduğu bulunmuştur (Exner-Cortens, Eckenrode & Rothman, 2013). Flört şiddeti mağdurlarına yönelik yapılmış 18 araştırmanın meta-analizine göre ise mağdur kadınların %47,6'sı depresyon bildirmiştir (Golding, 1999). Türkiye'de yapılmış olan bir diğer çalışma sonucunda flört şiddeti gören kadınların almış oldukları depresyon ve anksiyete puanları, flört dışı şiddete maruz kalan katılımcıların puanlarına göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Yine aynı çalışma da flört şiddeti mağduru olmuş kadınların depresyon ve anksiyete puanları, hiç şiddete maruz kalmamış kadınların ölçek puanlarına göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur (Kütük, Gümüştas & Almış, 2018). Yalch ve arkadaşları (2013) yapmış oldukları çalışmada yine çok benzer bir sonuç elde etmişlerdir. Buna göre flört şiddetinin yükselmesi anksiyete ve depresyon belirtilerinin yükselmesi ile ilişkili bulunmuştur (Yalch ve ark., 2013). 190 lise öğrencisi ile yapılan araştırmanın raporuna göre flört şiddetine maruz kalan katılımcılar, maruz kalmayan katılımcılara göre yüksek derecede anksiyete semptomu belirtmişlerdir (Callahan, Tolman & Saunders, 2003).

2.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutum

Flört şiddetinin kabul edilebilirliği terimi, bir kişinin şiddete yönelik olumlu tutumu, savunma ya da hoşgörüsü ile eşittir (Kaura & Lohman, 2009). Şiddete yönelik olumlu tutum, toplumsal normların şiddeti ne kadar kabul edilebilir ya da uygunsuz gördüğünün bir yansımasıdır (Roscoe, 1985). Örneğin; savaş veya kendini savunma gibi durumlarda sosyal normlar şiddeti haklı gösterebilirken, aile ya da flört ilişkisi içinde olunan durumlarda şiddet daha az haklı görülebilir ve daha az kabul edilebilir (Kaura & Lohman, 2007). Toplumsal değerlerle oluşan şiddet kavramı, öğrenilir ve kuşaktan kuşağa öğretilerek aktarılır yani diğer bir deyişle şiddet biyolojik etkenlerden çok kültürel etkenler tarafından yapılandırılmaktadır (Aslan ve ark., 2008). Şiddet ile ilgili oluşan bu toplumsal tanımlamalar, bazen şiddeti yok sayabilmekte, şiddet davranışı olarak sayılabilecek davranışlar şiddet olarak algılanmamakta ve şiddete karşı daha olumlu ve kabul edilebilir bir tutum sergilemeye yol açabilmektedir (Aslan ve ark., 2008). Örneğin; kıskançlık şiddet olarak tanımlanmayıp, sevginin bir göstergesi olarak algılanabilmektedir (Özcebe, Aslan, Karabiber, Küçüköztaş, Oransay & Ölmez, 2002). Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'na (2003) göre hangi durumlarda erkeğin, kadına uyguladığı fiziksel şiddetin kabul edilebilir olduğu sorulmuştur. Raporun sonucunda katılımcı kadınların

%29'u kadının eşine karşılık vermesi durumunda, %27'si kadının parayı lüzumsuz harcaması sonucunda, %23'ü ise kadının çocukların bakımını ihmal etmesi durumunda erkeğin, kadına fiziksel şiddet göstermesini haklı bir sebep olarak belirtmişlerdir. Yine aynı çalışmada şehirlerde yaşayan kadınların %32'si bazı durumlarda erkeğin kadına uyguladığı fiziksel şiddeti kabul edilebilir bulurken, bu oran kırsal kesimlerde yaşayan kadınlarda %57'dir. Ancak şiddet hangi koşulda ve durumda olursa olsun kabul edilebilir bir davranış değildir. Mağdur kesimin şiddete karşı olumsuz bir tutum sergilememesi ve kabul edilebilir bir olgu olarak görmesi, şiddeti olağanlaştırabilmekte ve kişinin şiddete maruz kaldığını fark etmesini engelleyebilmektedir (Aslan ve ark., 2008).

Literatürdeki araştırmalara göre kişilerin şiddet kullanımına tutumları ile flört şiddeti uygulama arasında önemli bir ilişki vardır (Capaldi, Knoble, Shortt & Kim, 2012; Flood & Pease, 2009; Holtzworth-Munroe, Bates, Smutzler & Sandin, 1997). Örneğin; çocukluk çağı şiddeti ve flört şiddetinin araştırıldığı bir çalışmada flört şiddetini raporlama ve şiddeti onaylama arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur (McKinney, Caetano, Ramisetty-Mikler & Nelson, 2009). Dibble ve Straus'un (1980) Amerika'da yapmış oldukları ve 2,143 çiftin katılmış olduğu ulusal bir çalışmada fiziksel şiddet kullanmaya karşı daha olumlu tutum sergileyen çiftlerde, partnerine karşı şiddet uygulama oranı daha yüksek bulunmuştur. Şiddet programında yer alan 44 erkek ve alkol bağımlılığı programında yer alan 71 erkek katılımcı ile yapılan diğer bir karşılaştırmalı çalışmada partner şiddetinin onaylanması ile aile içi şiddet arasında doğrudan bir ilişki bulunmuştur (Stith, & Farley, 1993). Bu bulgular sonucunda; şiddete karşı tutum, flört şiddetinin anlaşılabilmesi için anahtar bir unsurdur (Capaldi ve ark., 2012; Holtzworth-Munroe ve ark., 1997).

2.3. Depresyon

2.3.1. Depresyon Tanımı

Depresyon, “çökme, üzgün hissetme, yaşamsal ve işlevsel aktivitenin azaldığı duygusal bir yaşantıdır” (Çelik & Hocoğlu, 2016). Diğer bir tanımıyla ise depresyon “çökkün duygudurum, ilgisizlik, isteksizlik, zevk aldığı aktivite ve durumlardan zevk alamama, davranışlarda yavaşlama, suçluluk ve pişmanlık düşünceleri, uyku ve iştahta bozulma, cinsel isteksizlik ile kendini gösteren bozukluklardır (Küey, 1998).

Bu sorunlar, kronik ya da tekrarlayan bir hale gelebilmekte, bireyin gündelik sorumlulukları ve bakımını üstlenmekte ve işlevselliğinde bozukluklara neden olabilmektedir (DSÖ, 2012).

2.3.2. Depresyonun Epidemiyolojisi

Günümüzde, depresyonun yaklaşık 350 milyon kişiyi etkilediği tahmin edilmektedir (DSÖ, 2012). Artan şehirleşme sorunları, artan stresli yaşantılar, çevresel etkenler gibi birçok etken depresyonun yaygınlığı, sıklığı ve prognozunda önemli bir rol oynamaktadır (Kaya, Kaya, 2007). Ayrıca, psikiyatrik bozukluklar arasında depresyon en sık görülen bozukluktur (Cimilli, 2001). TÜİK (2015) verilerine göre Türkiye’de en çok rastlanan hastalıklar sıralamasında %11 oranı ile depresyon 6. Sırada yer almakta ve medikal hastalıkların hemen ardından gelmektedir. Depresyonun yaygınlığı ile ilgili bir diğer çalışmaya göre depresyonun ülkemizde yaygınlığı %8 ile %20 arasında bulunurken (Doğan, Gülmez, Ketenoğlu, Kılıçkap, Özbek, Akyüz, 1995; aktaran Çelik ve ark., 2016), başka bir araştırmaya göre toplum içinde görülen depresif belirtilerin %20 olduğu, tedavisi gereken klinik düzeydeki depresyonun yaygınlığının ise %10 olduğu sonucu çıkmıştır (Küey, 1998). Avrupa’da yapılmış olan bir çalışmada da Türkiye’ye benzer sonuçlara ulaşılmıştır. “The European Study on the Epidemiology of Mental Disorders” isimli çalışmada hayat boyunca herhangi bir duygudurum bozukluğu yaşama yaygınlığı %14 bulunurken, ruhsal bozukluklar içerisinde en sık rastlanılanı major depresyondur ve yaygınlığı %3.6 ile %8.5 arasında değişebilmektedir (Kaya ve ark., 2007).

Depresyonun epidemiyolojisine bakıldığında cinsiyet faktörünün, yaygınlığı için önemli bir faktör olduğu görülmektedir. Depresyon görülme oranı kadınlarda erkeklere göre %50 daha fazladır (DSÖ, 2008; DSÖ, 2012). Literatüre bakıldığında da kadınlarda depresyonun sıklığı ve yaygınlığı erkeklere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Örneğin; depresyondaki cinsiyet farklılıklarını araştıran bir çalışmada erkeklerin yaşam boyu depresyona yakalanma oranı %5 ile %12 arasında iken bu oran kadınlarda %10 ile %25 arasındadır (Klose & Jacobi, 2004). Depresif bozuklukların kadınlarda daha çok görülmesinin nedenleri biyolojik ve psikososyal nedenlerle açıklanmaktadır. Kadın ve erkek arasındaki hormonal farklılıklar, menstruasyon gibi biyolojik etmenler, genetik duyarlılığın olması, çocukluktan itibaren şiddete maruz kalma, kadına yüklenen toplumsal rol ve beklentiler, düşük

eğitim ve sosyo-ekonomik düzey, cinsiyet ayrımcılığı (elik ve ark., 2016) gibi faktörler kadınların depresif bozuklukların kadınlarda daha yaygın olmasını açıklamaktadır. Kadın olmak, yoksulluk, düşük eğitim seviyesi ve Şiddete maruz kalmak (Patel, Simon, Chowdhary, Kaaya & Araya, 2009), genetik yatkınlık, partnerinden boşanmış veya ayrılmıŐ olmak depresyon için risk faktörleridir (Klerman & Weissman, 1989).

2.4. Anksiyete

2.4.1. Anksiyete ve Korku Kavramları

Anksiyete ve korku kavramları çoğunlukla birbirinin yerine kullanılmaktadır. Birbirleriyle yakın fenomenler olsa da korku ve kaygı kavramlarını birbirlerinden ayırmak önemlidir (Beck, A., Emery & Greenberg, 2015). Korku, kişinin tehlike karŐısında vermiş olduğu acil durum tepkisidir. Gerçek ve potansiyel bir tehlikenin varlığı karŐısında ortaya çıkar. Ancak anksiyete gözlenebilen, potansiyel bir nesne olmadan yaŐanan, muhtemel bir tehlikeye karşı oluşan bir tedirginlik halidir (lev, 2014). Diğer bir ifade ile korku, tehdit edici bir uyarana karŐısında zihinsel bir değerlendirmedir yani bilişsel bir süreçtir, anksiyete ise bu değerlendirmeye verilen duygusal tepkidir.

2.4.2. Normal ve Patolojik Anksiyete

Stres ya da korku karŐısında yaŐanan normal ve patolojik anksiyeteyi ayırt etmek oldukça önemlidir (Köroğlu, 2013). Normal ve anormal anksiyete arasında bir ayırım yapabilmek oldukça güç olsa da ve aralarında bazı temel farklılıklar mevcuttur. Normal anksiyete, uyum sağlayıcı bir reaksiyon iken patolojik anksiyete uyarana karŐısında verilen uygunsuz tepkilerdir (Köroğlu, 2013). Eğer anksiyete gerçek ve potansiyel bir tehlike tarafından uyarılmıŐsa ve bu potansiyel tehlike ortadan kalktığında da yok olmuŐsa buradaki anksiyete normal bir tepki olarak kabul edilir (Beck ve ark., 2015). Ancak anksiyete ile potansiyel tehlikenin Şiddeti karşılaştırıldığında reaksiyon orantısızsa ve tehlike ortadan kalkmasına rağmen anksiyete devam ediyorsa bu durumu patolojik olarak kabul ederiz (Beck, A. ve ark., 2015). Normal ve patolojik anksiyete tepkisini birbirinden ayırt edebilmenin bir diğer yolu ise anksiyetenin kişiyi nasıl ve ne kadar etkilediğini değerlendirmektir. Eğer kişi bu anksiyeteden acı duyuyorsa, psikosomatik belirtiler varsa ve kişinin iŐlevselliđi

üzerinde olumsuz bir etki yaratıyorsa burada da patolojik anksiyeteden bahsedilebilir (Beck, A. ve ark., 2015).

2.4.3. Anksiyete Semptomları

Aaron T. Beck, Emery ve Greenberg'e (2015) göre anksiyete, fizyolojik, bilişsel, duygusal ve davranışsal belirtilerle kendini gösterebilmektedir.

Bilişsel semptomlar; zihin bulanık ya da sisli olabilir, nesnelere bulanık/ uzak, çevre ise değişik/ gerçekdışı görülebilir. Kişide önemli şeyleri hatırlayamama, kafa karışıklığı, konsantrasyonda güçlük, düşünmeyi kontrol edememe, muhakemede güçlük çekme, kontrolün yitirileceği korkusu, ölüm ya da fiziksel yaralanma korkusu, korkutucu görsel imajlar gibi durumlar anksiyetenin bilişsel semptomlarıdır.

Duygusal semptomlar; korku, tedirginlik, sinirlilik, şaşkınlık, gerginlik, endişe, çabuk ve aşırı sinirlenme gibi belirtiler anksiyete durumunda görülmektedir. Davranışsal semptomlar; ket vurma, hareketsizlik, kaçma, konuşma ve koordinasyon bozukluğu, aşırı nefes alıp verme görülebilmektedir.

Fizyolojik semptomlar; çarpıntı, yüksek kan basıncı, hızlı solunum, nefes almakta güçlük ve nefes yetmezliği, boğulma hissi, reflekslerde artış, uykusuzluk, kasılma, titreme, yerinde duramama, iştah kaybı, karında rahatsızlık, genel bir terleme, kaşınma gibi belirtiler görülmektedir.

2.4.4. Epidemiyolojisi

Anksiyete bozukluklarının sıklık ve yaygınlığına yönelik istatistikler birbirlerinden önemli farklılıklar göstermektedir (Beck, A. ve ark., 2015). Bazı raporlara göre anksiyete bozuklukları, tüm psikiyatrik hastalıklar içerisinde % 6 ile % 27 arasında önemli bir orana sahip iken (Marks & Lader, 1973). Yine Marks ve Lader'in (1973) hazırlamış oldukları diğer bir rapora göre Britanya, İsveç ve Birleşik Devletler'de yapılan 5 ayrı çalışmada anksiyete bozukluklarının yaygınlığı % 2 ile % 4.7 oranı arasında bulunmuştur ve 16-40 yaş aralığında ve kadınlarda daha sık gözlemlenmiştir (Marks & Lader, 1973). Başka bir çalışmaya göre ise anksiyete bozukluklarının içerisinde yer alan fobinin bir yıl içerisindeki sıklık oranı % 7 ile % 8 arasında bulunmuştur (Agras, Sylvester & Oliveau, 1969). Buna karşılık yine

fobilerin sıklığının araştırıldığı başka bir çalışmada bu oran % 19.4 gibi oldukça yüksek bir seviyede bulunmuştur (Costello, 1982). New Haven'de yapılan bir diğer çalışmada ise anksiyete bozukluklarının görülme sıklığı % 4.3 olarak raporlanmıştır (Weissman, Myers & Harding, 1978). Anksiyete bozukluklarına tek tek bakıldığında panik bozukluğun toplumda görülme sıklığı % 1.5 ve yaygın anksiyete bozukluğunun prevalansı %5'tir ancak agorafobinin prevalansı hastaların çoğunlukla doktora başvurmaması sebebiyle bilinmemektedir (Köroğlu, 2013). Ayrıca anksiyete bozukluklarının (panik bozukluk, sosyal fobi, özgül fobi, yaygın anksiyete bozukluğu) kadınlarda görülme sıklığının daha yüksek olduğu bilinmektedir (Köroğlu, 2013).

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma internet üzerinden yürütülmüş olup araştırmanın evreni 18 yaşından büyük, yaşamları boyunca en az bir flört ilişkisi yaşamış, mevcut bir ilişkisi olan veya olmayan, dul, boşanmış, nişanlı/sözlü erkek ve kadın katılımcılardan oluşmaktadır. Bu çalışmada medeni durum olarak evli olmak ve hiçbir flört ilişkisi yaşamamış olmak dışlama kriterleridir. Araştırmaya katılan katılımcılardan Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu alınmış ve sonrasında aşağıda açıklanmış olan ilgili veri toplama araçları katılımcılara sırasıyla verilmiştir.

3.2. Veri Toplama Araçları

Sosyodemografik özellikleri belirlemek için araştırmacı tarafından hazırlanan “Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu (EK A)”, flört ilişkisinde algılanan şiddeti belirlemek için “Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği (EK B)”; kişilerin flört ilişkisindeki şiddete karşı tutumlarını belirlemek için “Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri (EK C)”, depresif belirtilerin şiddetini ölçmek için “Beck Depresyon Envanteri (EK D)”, anksiyete belirtilerinin şiddetini ölçmek için ise “Beck Anksiyete Ölçeği (EK E)” verilmiştir. Çalışmada kullanılan ölçeklere ait detaylı bilgiler aşağıda bulunmaktadır.

3.2.1. Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu (EK A)

Sosyodemografik bilgileri edinmek için, araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve yapılandırılmış formdur. Formda katılımcılara yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve gelir düzeyi gibi sosyodemografik özellikleri içeren soruların yanı sıra çalışmaya katılma

kriterlerini belirlemek için kişinin daha önce flört ilişkisi olup olmadığı, medeni durumu, mevcut bir ilişki durumu ve süresi gibi sorular yer almaktadır.

3.2.2. Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği (RİDÖ) (EK B)

Kılınçer ve Dost (2013) tarafından üniversite öğrencilerinin flört ilişkilerinde algıladıkları istismarı belirlemek için geliştirilmiştir (Kılınçer & Dost, 2013). Anketin iç güvenilirlik katsayısı $\alpha = .97$ olarak bulunmuştur. Tek boyutlu olan ölçeğin 70 maddesi vardır. 5'li Likert tipi (1=Hiçbir zaman, 5=Çok sık) cevaplama sistemine sahiptir. Ölçekte tersten puanlanan madde bulunmamaktadır. Anketten alınan puanın yükselmesi flört ilişkide maruz kalınan şiddetin artması anlamına gelmektedir. Bu araştırma için ölçeğin iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .97$ olarak bulunmuştur.

3.2.3. Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri (FŞYTÖ) (EK C)

Price ve Byers (1999) tarafından geliştirilen ölçekler kadın ve erkeklerin flörtte fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddete karşı tutumlarını belirlemektedir (Price & Byers, 1999). Ölçeğin Türkçe geçerlik, güvenirlik çalışması Yumuşak ve Şahin (2014) tarafından yapılmıştır. Ölçekler 5'li likert tipindedir (1= Kesinlikle katılmıyorum, 5= Kesinlikle katılıyorum). Ölçeklerden alınan puanların artması flört şiddetine yönelik kabulün arttığını gösterir. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği 15 maddeden oluşmaktadır ve iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .81$ 'dir. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği 12 maddeden oluşmaktadır ve iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .87$ 'dir. Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği 11 maddeden oluşur ve iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .75$ 'dir. Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği 12 maddeden oluşmaktadır ve iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .82$ olarak bulunmuştur. Bu araştırma için ölçeğin iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .80$ 'dir.

3.2.4. Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) (EK D)

Beck, Ward, Mendelson, Mock ve Erbaugh tarafından (1961) geliştirilen ölçek depresif belirtilerin derecesini ölçmektedir. Türkiye'deki geçerlilik güvenirlik çalışması Hisli (1989) tarafından yapılmıştır (Hisli, 1989). 21 maddeye sahip olan ölçeğin her maddesi 4 seçenekten oluşan kendini değerlendirme cümlesini içermektedir. Her maddeden alabileceğiniz toplam skor 0-3 arasındadır. Anketin iç

güvenilirlik katsayısı $\alpha = .80$ olarak bulunmuştur. Bu araştırma için ölçeğin iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .91$ 'dir.

3.2.5. Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) (EK E)

Beck, Epstein, Brown & Steer (1988) tarafından geliştirilen ölçek anksiyete belirtilerinin sıklığını ölçmektedir. Türkçe geçerlilik, güvenilirlik çalışması Ulusoy, Şahin ve Erkmen (1998) tarafından yapılmıştır (Ulusoy, Şahin, Erkmen, 1998). Anketin iç güvenilirlik katsayısı $\alpha = .93$ olarak bulunmuştur. 21 maddeden oluşan ölçek 4'lü Likert tipi bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Her maddeden alabileceğiniz toplam skor 0-3 arasındadır. Puanın artması kişideki anksiyetenin arttığını göstermektedir. Bu araştırma için ölçeğin iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .92$ olarak bulunmuştur.

3.3. Uygulama

Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayalıdır, katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgi veren Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu verilmiştir. Katılımcılara sırasıyla Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu, Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri, Beck Depresyon Envanteri ve Beck Anksiyete Ölçeği verilmiştir. Formları doldurmak yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Veriler internet üzerinden toplanmış olup, veri toplama sırasında anketleri doldurmaktan vazgeçen kişiler çalışmaya dahil edilmemiştir.

3.4. Veri Analizi

Çalışmada istatistiksel programlardan olan SPSS v22.0 kullanılmıştır. Kullanılan testler, tanımlayıcı istatistikler (frekans analizi, betimsel istatistikler, bağımsız grup karşılaştırmaları (Bağımsız T testi, One-Way ANOVA), korelasyon analizi ve regresyon analizidir. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, minimum, maksimum gibi tanımlayıcı istatistiklerden faydalanılmıştır. Verilerin analizinde normallik sınamaları yapılmıştır ve parametrik testlerden faydalanılmıştır. Bağımsız iki grubun ortalamaları karşılaştırılmasında bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grubun karşılaştırılmasında One-Way ANOVA testi kullanılmıştır.

Ölçekler arasındaki ilişki korelasyon analiziyle incelenmiş ve ilişki katsayısı Pearson korelasyon katsayısı olarak gösterilmiştir. Korelasyon analizi değişkenler arasındaki ilişkinin gücünü gösterir. Korelasyon katsayısının negatif veya pozitif olması ilişkinin yönünü belirler. Bu katsayı 0,20'den küçük ise zayıf ilişki, 0,20-0,50 arası orta, 0,50 üzeri ise güçlü ilişkiyi gösterir.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

4.1. Sosyodemografik Özellikler

Örnekleme ait sosyodemografik özellikler Tablo 4.1.1’de belirtilirken örneklemin flört ilişkisine ait özellikleri Tablo 4.1.2’de belirtilmiştir.

Tablo 4.1.1. Örneklemin Sosyodemografik Özellikleri

	Ort.	S.S	Minimum	Maksimum
Yaş	26,92	8,02	18	56
			N	%
Cinsiyet				
Kadın			289	90,0
Erkek			32	10,0
Medeni Durum				
Bekar			270	84,0
Boşanmış/Dul			19	6,0
Nişanlı/Sözlü			32	10,0
Eğitim				
Lise			6	2,0
Yüksekokul			13	4,0
Üniversite			197	61,0
Yüksek Lisans			90	28,0
Doktora			15	5,0
Çalışma hayatı				
Olan			147	46,0
Olmayan			41	13,0
Öğrenci			133	41,0
Aylık gelir düzeyi				
1500 TL altı			25	8,0
1500-3000 TL			85	26,0
3000-5000 TL			106	33,0
5000-8000 TL			57	18,0
8000-12000 TL			26	8,0
12000-15000 TL			12	4,0
15000 TL ve üstü			10	3,0
Yaşanılan yer				
Köy/Kasaba			16	5,0
Şehir			81	25,0
Büyükşehir/ Metropol			224	70,0

Tablo 4.1.2. Örneklemin Flört İlişkisi Özellikleri

Mevcut flört ilişkisi	N	%
Var	189	59,0
Yok	132	41,0
Birliktelik süresi ortalaması	2,92±2,64	
En uzun ilişki süresi	2,90±2,64	

4.2. Ölçeklerin Değerlendirilmesi

4.2.1. Örneklemin Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi

Flört şiddetine yönelik tutum, flört şiddeti, depresyon ve anksiyete puanlarına ilişkin ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler Tablo 4.2.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2.1. Örneklemin FŞYTÖ, RİDÖ, BDÖ ve BAÖ Puanları

	N	Ort.	S.S.	Minimum	Maksimum
Erkek FUPŞYTÖ ¹	321	40,44	5,71	17,00	75,00
Erkek FUFŞYTÖ ²	321	29,18	4,27	14,00	60,00
Kadın FUPŞYTÖ ³	321	21,62	6,75	11,00	55,00
Kadın FUFŞYTÖ ⁴	321	27,16	4,97	12,00	52,00
RİDÖ ⁵	321	100,91	35,54	70,00	247,0
BDÖ ⁶	321	13,13	10,78	0,00	52,00
BAÖ ⁷	321	12,95	11,45	0,00	56,00

¹ Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, ² Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, ³ Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, ⁴ Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, ⁵ Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği, ⁶ Beck Depresyon Ölçeği, ⁷ Beck Anksiyete Ölçeği

4.3. Örneklemin Sosyodemografik ve Flört İlişkisi Özelliklerinin Flört Şiddeti ve Flört Şiddetine Yönelik Tutum Yönünden Değerlendirilmesi

Tablo 4.3.1. Örneklemin Yaşları ile Flört Şiddeti ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Yaş	
	r	p
RİDÖ ¹	,133*	,007
Erkek		
FUPŞYTÖ ²	-,044	,432
Erkek		
FUFŞYTÖ ³	-,047	,399
Kadın		
FUPŞYTÖ ⁴	-,119*	,033
Kadın		
FUFŞYTÖ ⁵	-,066	,239

*p≤,05.

1 RIDÖ: Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği, 2Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, 3 Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, 4 Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, 5 Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği

Kişilerin yaşları ile flört şiddeti arasındaki ilişki değerlendirildiğinde; yaş ile flört şiddeti arasında pozitif doğrusal ve anlamlı bir ilişki vardır. Buna göre kişilerin yaşları arttıkça maruz kalınan flört şiddeti de artacaktır.

Örneklemin flört şiddetine yönelik tutumları ile yaşları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde; flörtte kadının uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum ile yaş arasında negatif doğrusal ve anlamlı bir ilişki vardır. Buna göre yaş arttıkça kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik olumlu tutum artmaktadır.

Tablo 4.3.2. Örneklemnin Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerinin RİDÖ Yönünden İncelenmesi

		RİDÖ ¹			F	p
		N	Ort.	S.S.		
Eğitim	Lise	6	93,67	15,54	,696	,596
	Yüksekokul	13	107,85	29,31		
	Üniversite	197	99,40	34,54		
	Yüksek lisans	90	104,87	40,07		
	Doktora	15	93,93	29,77		
Aylık Gelir	1500 TL altı	25	90,80	21,78	1,331	,243
	1500-3000 TL	85	102,06	35,93		
	3000-5000 TL	106	97,22	31,73		
	5000-8000 TL	57	110,44	43,34		
	8000-12000 TL	26	103,73	35,94		
	12000-15000 TL	12	94,33	44,61		
	15000 TL ve üstü	10	101,90	32,23		
Yaşanılan yer	Köy/Kasaba	16	107,06	40,46	,322	,725
	Şehir	81	101,86	36,23		
	Büyükşehir/Metropol	224	100,13	35,04		

1 Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği

* $p \leq .05$

Çalışmaya katılan kişilerin flört şiddeti puanları ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark yoktur. Kişilerin almış oldukları flört şiddeti puanları eğitim düzeyleri bakımından birbirine yakın değerlerde olup, en yüksek flört şiddeti puanını yüksekokul mezunu kişiler almıştır.

Aylık gelir düzeyine göre flört şiddeti puanları karşılaştırıldığında; örneklemnin gelir düzeyi ile flört şiddeti puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Yaşanılan yere göre flört şiddeti puanı karşılaştırıldığında ise; çalışmaya katılan kişilerin yaşadıkları yer ile flört şiddeti puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Bununla birlikte en yüksek flört şiddeti puanı köy/kasabada yaşayan kişilerdedir.

Tablo 4.3.3. Yaşanılan Yer ile Flört Şiddeti ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumun İncelenmesi

Ölçekler	Yaşanılan yer						F	p
	Köy/kasaba (n=16)		Şehir (n=81)		Büyükşehir/Metropol (n=224)			
	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.		
Erkek FUFŞYTÖ ¹	28,56	2,78	29,60	4,91	29,08	4,11	1,237	,292
Erkek FUFŞYTÖ ²	28,56	2,78	29,60	4,91	29,08	4,11	,633	,532
Kadın FUFŞYTÖ ³	21,81	7,29	21,94	6,95	21,49	6,67	,139	,870
Kadın FUFŞYTÖ ⁴	26,81	5,19	27,27	6,12	27,15	4,49	,060	,942

1 Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, 2 Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, 3 Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, 4 Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği

Çalışmaya katılan kişilerin yaşadıkları yer ile flört şiddetine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bununla birlikte en yüksek flört şiddeti puanı köy/kasabada yaşayan kişilerdedir.

Tablo 4.3.4. Aylık Gelir Düzeyi ile Flört Şiddetine Yönelik Tutumun İncelenmesi

Aylık gelir	N	Erkek FUFŞYTÖ		Erkek FUFŞYTÖ		Kadın FUFŞYTÖ		Kadın FUFŞYTÖ	
		Ort.	S.S.	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.
1500 TL altı	25	41,60	5,04	30,28	4,91	22,04	6,68	28,52	4,17
1500-3000 TL	85	40,89	5,39	29,16	4,54	21,73	7,43	26,38	4,89
3000-5000 TL	106	39,51	5,76	28,92	4,11	21,03	5,89	26,74	4,80
5000-8000 TL	57	41,09	6,32	29,00	3,40	22,84	6,91	27,61	4,63
8000-12.000 TL	26	40,42	6,31	30,27	5,90	22,12	7,97	28,62	6,32
12.000-15.000 TL	12	41,67	4,74	28,75	3,39	18,83	5,73	28,58	5,76
15.000 TL ve üstü	10	38,30	4,45	28,10	1,73	20,90	6,47	26,90	5,40
F		1,184		0,762		0,848		1,426	
p		0,314		0,600		0,534		0,204	

Çalışmaya katılan kişilerin aylık geliri ile flört şiddetine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 4.3.5. Örneklemde Mevcut Flört İlişki Süresi ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum İlişkisinin İncelenmesi

FŞYTÖ ¹	Mevcut ilişki süresi			
	Kadın		Erkek	
	r	p	r	p
Erkek FUPŞYTÖ	-,019	,804	,407	,132
Erkek FUFŞYTÖ	-,023	,761	,614	,015*
Kadın FUPŞYTÖ	-,027	,716	,413	,126
Kadın FUFŞYTÖ	-,151	,044*	,486	,066

1 FŞYTÖ: Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği

*p≤,05

Çalışmaya katılan kadınların mevcut flört ilişki süresi ile flörtte kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları arasında negatif doğrusal ve anlamlı; erkeğin mevcut flört ilişki süresi ile flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum arasında pozitif doğrusal ve anlamlı bir ilişki vardır. Kadın katılımcıların ilişki süreleri arttıkça kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik olumlu tutum azalmaktadır. Bununla birlikte erkek katılımcıların ilişki süresi arttıkça erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik olumlu tutum artmaktadır.

4.4. Flört Şiddeti, Flört Şiddetine Yönelik Tutum ile Depresyon ve Anksiyete Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.4.1. Flört Şiddetine Yönelik Tutum ile Depresyon ve Anksiyete Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

FŞYTÖ ¹	BDÖ ²		BAÖ ³	
	r	p	r	p
Erkek FUPŞYTÖ	,199**	,000	,190**	,001
Erkek FUFŞYTÖ	,208**	,000	,115*	,039
Kadın FUPŞYTÖ	,251**	,000	,201**	,000
Kadın FUFŞYTÖ	,170**	,002	,120*	,032

*p≤,05, **p≤,01

1 Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği 2 Beck Depresyon Ölçeği 3 Beck Anksiyete Ölçeği

Çalışmaya katılan kişilerin flört şiddetine yönelik tutum puanları ile depresyon ve anksiyete puanları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde, flört şiddetine yönelik tutum ile depresyon ve flört şiddetine yönelik tutum ile anksiyete arasında pozitif

doğrusal ve anlamlı bir ilişki vardır. Buna göre; flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutum ile depresyon düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Ayrıca flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutum ile anksiyete düzeyi arasında da pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Diğer taraftan flörtte kadının uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutum ile depresyon düzeyi ve anksiyete düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç olarak flört şiddetine karşı olumlu tutum arttıkça, flört şiddetinin neden olduğu depresyon ve anksiyete düzeyleri de artmaktadır.

Tablo 4.4.2. Flört Şiddeti Gören Kişilerin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları ile Depresyon ve Anksiyete Puanlarının İncelenmesi

		Flört Şiddeti Gören	
		BDÖ ¹	BAÖ ²
Erkek FUPŞYTÖ	r	,138	,133
	p	,086	,098
Erkek FUFŞYTÖ	r	,225**	,034
	p	,005	,671
Kadın FUPŞYTÖ	r	,286**	,192*
	p	,000	,017
Kadın FUFŞYTÖ	r	,206**	,166*
	p	,010	,039

*p≤,05; **p≤,01

1 Beck Depresyon Ölçeği, 2 Beck Anksiyete Ölçeği

Örneklemin RIDÖ ölçeğinden almış oldukları puanlar ile ortalama bir kesim noktası belirlenmiştir. Buna göre; kesim noktasının üstünde kalan kişiler flört şiddeti gören kişiler olarak belirlenirken, kesim noktasının aşağısında kalan kişiler flört şiddeti görmeyen kişiler olarak belirlenmiştir.

Flört şiddeti gören kişilerin depresyon düzeyleri ile flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca flörtte kadının uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum ile depresyon düzeyi ve anksiyete düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Son olarak flörtte kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum ile depresyon düzeyi ve anksiyete düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Tablo 4.4.3. Örneklemin Flört Şiddeti Puanlarına Göre Depresyon ve Anksiyete Puanlarının Karşılaştırılması

Kadın		BDÖ¹		BAÖ²	
		Ort.	S.S.	Ort.	S.S.
Flört	Yok	9,52	9,51	10,08	10,17
Şiddeti	Var	16,58	10,30	16,38	11,57
		-6,019		-4,877	
		,000**		,000**	
Erkek					
Flört	Yok	10,70	12,28	8,10	10,51
Şiddeti	Var	18,68	12,81	14,50	13,95
		-1,654		-1,289	
		,109		,207	

** $p \leq ,01$

1 Beck Depresyon Ölçeği, 2 Beck Anksiyete Ölçeği

Çalışmaya katılan kadın katılımcıların depresyon ve anksiyete puanları, flört şiddetine maruz kalma durumları arasında farklılık göstermektedir. Flört şiddetine maruz kalan kadınların ortalama depresyon ve anksiyete puanları, flört şiddetine maruz kalmayan kadınların puanlarından yüksek bulunmuştur.

Çalışmaya katılan erkeklerin depresyon ve anksiyete puanları, flört şiddetine maruz kalma durumları arasında farklılık göstermemektedir. Flört şiddetine maruz kalan erkeklerin ortalama depresyon ve anksiyete puanları flört şiddetine maruz kalmayan erkek katılımcılardan yüksek bulunmuş ancak anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Tablo 4.4.4. Örneklemin Flört Şiddeti Puanları ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum Puanlarının İncelenmesi

FŞYTÖ ¹	RİDÖ ²	
	r	p
Erkek FUPŞYTÖ	,131*	,019
Erkek FUFŞYTÖ	,133*	,017
Kadın FUPŞYTÖ	,247**	,000
Kadın FUFŞYTÖ	,234**	,000

*p≤0,05; **p≤0,01

1 Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri, 2 Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği

Kişilerin flört şiddeti puanları ile flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Diğer taraftan kişilerin flört şiddeti puanları ile flörtte kadının uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum puanları arasında da pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç olarak kişilerin flört şiddeti mağduriyeti arttıkça, katılımcıların kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik olumlu tutumları ve erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik olumlu tutumları da artış gösterecektir.

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada bireylerin flört şiddeti, flört şiddetine karşı tutum ile depresyon ve anksiyete ilişkisi incelenmiştir. Araştırmamıza yaşları 18 ile 56 arasında değişen 289'u kadın, 32'si erkek 321 erişkin bireyin verileri, internet üzerinden ölçekler yolu ile gönüllülük esasına dayalı toplanmıştır.

Araştırmaya çoğunluğu kadın (%90), bekar (%84), çalışma hayatı içerisinde olan (%46), üniversite ve üzeri eğitim seviyesine sahip (%94), aylık geliri 3000 TL'nin üzerinde olan (%66) ve büyükşehirde yaşayan (%70) bireyler katılmıştır.

Flörtte kadının uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum ile yaş arasında anlamlı bir fark varken; flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete karşı tutum ile kadının uyguladığı fiziksel şiddete karşı tutum ve yaş arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu bulgulara göre yaş arttıkça kadının uyguladığı psikolojik şiddete karşı tutum puanı azalmakta yani tutum olumsuzlaşmaktadır ($p \leq .05$) (Tablo 4.3.1). Elde edilen bu sonuç diğer araştırmaların bulguları ile de paralellik göstermektedir. Crittenden, Policastro ve Eigenberg'in (2017) yapmış oldukları çalışmada, yaş ve flört şiddetine karşı tutum arasında bir ilişki bulunmuştur. Buna göre; daha yaşlı erişkinlerin flört şiddetine karşı daha olumsuz bir tutum içinde oldukları ve flört şiddetini daha az destekledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Yıldırım'ın (2016) yapmış olduğu bir diğer çalışmada da benzer bir sonuç elde edilmiştir. Bulgulara göre daha 23 yaş ve üzeri olan öğrencilerin flört şiddetine karşı tutum puanları ile 21-22 yaş aralığındaki öğrencilerin flört şiddetine karşı tutum puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ve 23 yaş ve üzeri öğrencilerin flört şiddetine karşı genel tutumları daha olumsuzdur. Stickley, Kislitsyna, Timofeeva ve

Vagerö'nün (2008) Rusya'da yapmış oldukları bir çalışmada yine mevcut araştırmayı destekleyen bulgular vardır. Çalışmaya göre 18-30 yaş aralığındaki erkek katılımcıların partnerlerine yönelik şiddete karşı tutum puanlarının, 70 yaş üstü katılımcıların tutum puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Diğer bir ifade ile yaşlı erişkinlerin, genç erişkinlere göre flört şiddetine yönelik tutumları daha olumsuzdur. Pradubmook-Sherer ve Sherer'in (2011) Taylandlı ve İsraili gençlerin flört şiddetine karşı tutumlarının karşılaştırdıkları çalışmalarında da psikolojik ve fiziksel şiddete karşı tutum ile yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunmamasına karşın flört şiddetinde cinsel şiddete karşı tutum ve yaş arasında bir ilişki saptanmıştır. Bizim çalışmamıza paralel olarak yaş arttıkça flörtte cinsel şiddete karşı tutum daha olumsuz olmaktadır. Genç erişkinlerin flört ilişkilerinde daha az deneyimi olması ve sağlıklı bir flört ilişkisinin nasıl olması gerektiğine karşı olan deneyimsizlikler ve bunun haricinde genç erişkinlerin eğitim, mezuniyet, askerlik, iş bulma gibi hayata yönelik birçok kaygı faktörünün olması kişilerin şiddete yönelik tutumlarının daha olumlu olmasına neden olabilir.

Flört ilişkisinde maruz kalınan şiddet ile yaş arasındaki anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p \leq 0,01$) (Tablo 4.3.1). Buna göre flört ilişkisinde maruz kalınan şiddet yaş arttıkça artmaktadır. Aslan ve arkadaşlarının (2008) yapmış olduğu hemşirelik öğrencilerinde flört şiddetinin araştırıldığı çalışmada 24 yaş ve üzeri katılımcı öğrencilerin 24 yaş altı gruptaki öğrencilere göre daha fazla flört şiddetine maruz kaldıkları ve uyguladıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç bizim araştırmamızdaki bulgularla benzerlik göstermektedir. Ancak literatürdeki bulgular çoğunlukla yaş ile flört şiddeti arasında negatif doğrusal bir ilişki bulmuştur. Merrill, Crouch, Thomsen, Guimond ve Milner'in (2005) donanma çalışanları ile yaptıkları çalışmada 17-29 yaş aralığının flört şiddetine maruz kalma bakımından daha riskli olduğu ve 30 yaş sonrasında şiddet riskinin azaldığını belirtmişlerdir. Uluocak, Gökulu ve Bilir'in (2014) yapmış oldukları çalışma da yine benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Bu araştırmaya göre 30 yaş üzeri kadınlar, 30 yaş altı kadınlara göre daha az şiddet görmektedir. Yaşın ilerlemesiyle birlikte kişilerarası ilişkilerdeki deneyimin artması, şiddet ile ilgili farkındalık kazanılması, şiddete yönelik tutumun değişmesi ve daha sağlıklı ilişkiler tecrübe edilmesi beklenir. Ancak mevcut araştırmamızın bulguları sonucunda yaşın ilerlemesiyle flört şiddetinin de artması yaşça büyük kişilerin daha

ataerkil ve daha geleneksel bir tutum sergilemeleri bunun sonucunda daha fazla şiddete maruz kalmaları ile açıklanabilir. Ayrıca Türkiye'nin daha geleneksel bir ülke olduğu düşünülecek olursa daha yaşlı erişkinlerin flört ilişkisi bakımından günümüzdeki genç erişkinlere göre daha az deneyim sahibi olması ve sağlıklı bir ilişkinin nasıl olması gerektiği konusundaki bilgi eksikliği ile de açıklanabilir.

Yaşanılan yer ile flört şiddeti puanı ve flört şiddetine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamakla beraber puanlar birbirine oldukça yakındır ($p>.05$) (Tablo 4.3.3). İftar'ın (2016) üniversite öğrencilerinin tutum ve davranışlarını araştırdığı çalışmasında da yaşanılan yer ile flört şiddetine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yapılan başka bir araştırmada bizim bulgularımıza paralel olarak şu anda yaşanılan yer ile duygusal ve fiziksel şiddet puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak aynı araştırmada yaşanılan en uzun yer ile duygusal ve fiziksel şiddet puanları arasında anlamlı bir fark bulmuşlardır (İlknur, Özge, Dürdane, & Dilek, 2014). Bu araştırmaların aksine literatürde şu anda yaşanılan yer ile flört şiddeti arasında anlamlı bir fark bulan araştırmalar da mevcuttur. Spencer (2000) köy, banliyö ve şehirde yaşayan ergenlerde flört şiddetini karşılaştırdığı çalışmasında köyde yaşayan katılımcıların banliyö ve şehirde yaşayan katılımcılara göre daha fazla şiddete maruz kaldıkları sonucuna ulaşmıştır. Ancak Spencer'ın (2000) çalışmasının örneklemini ergenlerdir. Ergenlikteki bireylerin flört ilişkilerinde deneyimsiz olmaları sebebiyle böyle bir sonuç çıktığı düşünülmektedir. Bizim örnekleminizin yaş ortalamasınının 27 olması ve ilişkilerde daha deneyimli ve bilinçli olması sebebi ile böyle bir sonuç çıktığı düşünülmektedir.

Araştırmada gelir düzeyi ile flört şiddetine yönelik tutum puanları ve gelir düzeyi ile flört şiddeti puanları arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>.05$) (Tablo 4.3.4, Tablo 4.3.5). Ancak gelir düzeyi 1500 TL altındaki katılımcıların flört şiddeti puanlarının daha yüksek gelir düzeylerine göre daha düşük olduğu görülmektedir. Literatürde bizim araştırmamıza paralel olarak gelir düzeyi ile flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı çalışmalar mevcuttur (Göktaş, 2010; Çelikleş, 2013). Diğer taraftan literatürde gelir düzeyi ve şiddete yönelik tutumlar arasında ilişki olduğunu gösteren çalışmalar da vardır. Örneğin Özgür, Yörükoğlu ve Arabacı'nın (2011) yapmış oldukları çalışmada gelir düzeyi fazla olan öğrencilerin şiddet puanları gelir düzeyi düşük ve ortalama olan

gruba göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Araştırmamızın bulguları şiddetin her kültürde, ekonomik düzeyde, coğrafi yerleşimde ve etnik grupta görülebileceğini desteklemektedir.

Mevcut ilişki süresi ile kadın katılımcıların flörtte kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p \leq 0,05$) (Tablo 4.3.6). Ayrıca erkek katılımcıların mevcut ilişki süreleri ile erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanları arasında da anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır ($p \leq 0,05$) (Tablo 4.3.6). Bu bulgulara göre; kadın katılımcıların mevcut ilişkilerindeki süre arttıkça flörtte kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik olumlu tutum azalmaktadır. Ancak erkek katılımcılarda mevcut ilişkinin süresi arttıkça erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik olumlu tutum artmaktadır. Bizim bulgularımıza paralel olarak; Luthra ve Gidycz'in (2006) üniversite öğrencilerinde flört şiddetini araştırdıkları çalışmalarında erkeklerde flört ilişkisi uzunluğunun şiddet davranışının önemli bir yordayıcısı olduğunu belirtmişlerdir. Mevcut çalışmamızda da ilişki süresi arttıkça erkek katılımcıların erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik daha olumlu bir tutumda oldukları saptanmıştır. Literatürdeki bir diğer çalışma yine benzer bir sonuca ulaşmıştır. İsraili öğrencilerle yapılan araştırmada mevcut ilişki süresi ile flört şiddeti arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuşlardır (Goussinsky & Yassour-Borochowitz, 2007). Bu çalışmaya göre flört ilişkisinin uzunluğu arttıkça kişilerin maruz kaldığı şiddet olasılığı da artmaktadır ve şiddet, flört ilişkisinde çatışmalar ile baş etmenin kabul edilebilir bir yolu olarak değerlendirilmektedir. Diğer bir taraftan Pradubmook-Sherer'in (2011) Tayland'da genç erişkinlerle yaptığı araştırmasında sadece kadın katılımcılarda ilişki süresi ile flört ilişkisinde psikolojik ve cinsel şiddete yönelik tutum arasında bir ilişki bulunurken; erkek katılımcılar arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu sonuca göre ilişki süresinin uzamasıyla birlikte kadın katılımcıların cinsel ve psikolojik şiddete yönelik olumlu tutumları da artmaktadır. Ancak bizim bulgularımızda kadın katılımcıların ilişki süresi uzadıkça fiziksel şiddete yönelik olumlu tutum azalmaktadır. Kadın katılımcıların ilişki süresi uzadıkça flörtte kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik olumlu tutumlarının azalmasına ilişkide kadının cinsiyet rolünün sebep olduğu düşünülmektedir. Toplumsal cinsiyet rolüne göre kadının ilişkide daha yapıcı, özverili ve bağlı olması beklenmektedir. Bunun sonucunda flört ilişkisinde kadının uyguladığı fiziksel şiddete daha olumsuz bir tutum sergilemesine

neden olmaktadır. Yine mevcut bulgulara göre erkeklerde ilişki süresi uzadıkça flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutumun artması yine toplumsal cinsiyet rollerin bir sonucudur. Erkeğin ilişkide daha baskın ve kontrolcü olması ve ilişki süresi uzadıkça daha fazla bağlılık duyması sonucu şiddete yönelik daha olumlu bir tutum sergilemektedirler. Bunun yanında erkek katılımcı sayısının az olması sebebiyle de katılımcıların fiziksel şiddete yönelik tutumları daha olumlu çıkmış olacağı düşünülmektedir.

Araştırmamızda flört şiddetine yönelik tutum ile depresyon ve anksiyete arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuca göre; erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum ölçeği ile fiziksel şiddete yönelik tutum ölçeğinden alınan ve flörtte kadının uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum ile fiziksel şiddete yönelik tutum ölçeklerinden alınan puanlar arttıkça depresyon ($p \leq 0,05$) (Tablo 4.4.1) ve anksiyete puanları da artmaktadır ($p \leq 0,05$) (Tablo 4.4.1). Ayrıca araştırmamızda flört şiddeti gören kişilerin depresyon ve anksiyete puanları ile flört şiddetine yönelik tutum puanları arasında da anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p \leq 0,05$) (Tablo 4.4.2). Bu sonuca göre; flört şiddeti gören kişilerin erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum ve kadının uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik olumlu tutumları arttıkça depresyon puanları da artmaktadır. Aynı şekilde, flörtte kadının uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik olumlu tutum arttıkça kişilerin anksiyete puanları da artmaktadır. Literatüre bakıldığında flört şiddetine yönelik olumlu tutumun ruh sağlığı problemleri üzerinde etkisini inceleyen çok fazla araştırma olmadığı görülmüştür. Bulgularımızı destekleyen bir çalışmaya göre gençlerin flört şiddetini kabul etmeleri, flört şiddeti mağduriyetini arttırmakta ve bunun sonucunda kişiler anksiyete ve depresyon gibi belirtileri daha çok bildirmektedirler (Temple ve ark., 2016). Bunun yanı sıra araştırma bulgularımızı desteklemeyen çalışmalar da vardır. Jackson, Cram ve Seymour (2000) flört şiddetine yönelik tutum ile mağduriyet sonucu ortaya çıkan ruh sağlığı sorunları arasında negatif ve anlamlı bir ilişki bulmuşlardır. Diğer bir ifadeyle bir kişi flört şiddetine maruz kalıyorsa, ancak bu şiddete karşı daha olumlu bir tutum sergiliyorsa bu kişideki ruh sağlığı belirtileri şiddete maruz kalan ama daha az olumlu tutum sergileyen kişiye göre daha az olacaktır. Literatürdeki bir diğer çalışmaya göre ise flört şiddetine maruz kalan ancak kadının uyguladığı şiddete yönelik olumlu tutumu olan erkeklerin, ruhsal sağlık problemleri yaşamalarının olasılığı daha az olduğu

bulunmuştur (Kaura, Lohman, 2007). Mevcut araştırmamızda flört şiddetine yönelik tutum ile depresyon ve anksiyete belirtileri arasında pozitif bir ilişki bulunmasının muhtemel sebebi flört şiddetine karşı daha olumlu bir tutum sergileyen ve normatif bir davranış olarak kabul eden kişilerin psikolojik ve fiziksel şiddete daha fazla maruz kalmaları ve bunun sonucunda da depresyon ve anksiyete belirtilerini arttırdığı düşünülmektedir. Bu sonuç ile, flört şiddetine karşı daha olumlu bir tutum sergilemenin, psikolojik sonuçlar için bir risk faktörü olduğunu düşünmekteyiz.

Bulgularımıza göre flört şiddeti gören kadınlar ve görmeyen kadınların depresyon ve anksiyete puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p \leq 0,01$) (Tablo 4.4.3). Buna göre flört şiddeti gören kadınların depresyon ve anksiyete puanları flört şiddeti görmeyen kadınların puanlarından daha yüksektir. Flört şiddeti gören ve görmeyen erkeklerin depresyon ve anksiyete puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamasına rağmen ($p \geq 0,05$) (Tablo 4.4.3) flört şiddeti gören erkek grubunda depresyon ve anksiyete puanları flört şiddeti görmeyen gruba göre daha yüksektir. Literatürde bulgularımızı destekleyen birçok çalışma mevcuttur. Próspero'nun (2007) araştırma sonucunda kadınlarda flört şiddeti mağduriyeti ile depresyon, anksiyete ve somatizasyon arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre flört ilişkisinde fiziksel ve psikolojik şiddet arttıkça kadınlardaki depresyon, anksiyete ve somatizasyon puanları artmaktadır. Yine aynı araştırmada erkeklerde flört ilişkisinde görülen fiziksel şiddet puanı ile depresyon ve somatizasyon arasında anlamlı bir ilişki bulunurken; flört ilişkisinde görülen psikolojik şiddet puanı ile depresyon, anksiyete ve somatizasyon arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ancak erkek katılımcılardaki bu bulgular bizim sonuçlarımızı desteklememektedir. Diğer bir çalışmaya göre hem kadınlarda hem erkeklerde flört şiddeti puanları ile depresyon ve intihar düşüncesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Fergusson, Horwood, & Ridder, 2005). Anderson'ın (2002) çalışmasında flört ilişkisinde karşılıklı şiddet ile depresyon ve madde bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu araştırmanın sonucuna göre kadınların flört ilişkisinde şiddet gören ve uygulayan kadınların depresyon belirtileri ve madde bağımlılığı erkekler katılımcılara göre daha fazladır. Üniversite öğrencilerinde flört şiddetini araştıran başka bir çalışmada flört şiddeti mağduru olan grup ile mağdur olmayanlar arasında ruh sağlığı belirtileri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ve şiddet gören kişilerin ruh sağlığı belirti puanları, şiddet görmeyen kişilerden fazladır (Amar, & Gennaro,

2005). Bu bulgular, flört şiddetinin artmasıyla ruh sağlığı ile ilgili sorunlarının ilgisi olduğunu göstermektedir ve literatürü destekler niteliktedir.

Araştırma bulgularımıza göre katılımcıların flört şiddeti puanları ile flört şiddetine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p \leq 0,05$) (Tablo 4.4.4) Diğer bir ifade ile kişilerin flört şiddetine yönelik olumlu tutumları arttıkça maruz kalınan flört şiddeti de artmaktadır. Literatürdeki çalışmalar da bulgularımızı destekler niteliktedir. Malik, Sorenson, ve Aneshensel'in (1997) yapmış oldukları çalışmada şiddete yönelik olumlu tutum ile flörtte fiziksel şiddete maruz kalma arasında anlamlı bir ilişki bulmuşlardır. Araştırmanın sonucuna göre kişilerin sözel veya fiziksel şiddeti kabul edilebilir bulmasının flört ilişkisinde fiziksel şiddet mağduru olma olasılığını arttırdığını belirtmişlerdir. O'Keefe'nin (1998) flört ilişkisinde şiddet unsuru olmayanlarla şiddet olanları karşılaştırmış olduğu çalışmasına göre flört şiddetine yönelik olumlu tutum flört ilişkisindeki şiddeti yordamaktadır. Flört ilişkisinde şiddete yönelik daha olumlu tutum sergileyen katılımcılar, olumlu tutumu olmayan katılımcılara göre daha çok mağduriyet bildirmişlerdir. Flört ilişkisindeki mağduriyetin yordayıcılarının araştırıldığı bir çalışmada yine benzer bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre; erkeğin, kadına uyguladığı şiddete daha olumlu tutum sergileyen kişiler flört ilişkisinde daha fazla mağduriyet bildirmişlerdir (O'Keefe ve Treister, 1998). Flört şiddetine yönelik olumlu tutum arttıkça kişilerin şiddet puanlarının da artması şaşırtıcı olmamakla beraber literatürü destekler niteliktedir. Geleneksel erkek-kadın ilişkilerinde erkeğin kadına uyguladığı şiddet kişiler tarafından kabul edilebilir görülmektedir ve kişiler flört ilişkisindeki şiddete daha olumlu bir tutum sergilemektedir. Şiddeti kabul edilebilir bir olgu olarak görmek ilişkide şiddet mağduru olma riskini de arttırmaktadır. Öteki taraftan kişilerin flört ilişkisinde şiddete maruz kalmaları sonucunda bilişsel olarak şiddetin kabul edilebilir bir durum olduğunu ve şiddete yönelik daha olumlu bir tutum sergiledikleri de düşünülmektedir.

5.1. Sınırlılıklar

Çalışmamızın sınırlılıkların başında, araştırma için kullanılan verilerin, gönüllülük esasına dayalı bir şekilde internet üzerinden toplanmış olmasıdır. Kişilerle birebir bir görüşme yapılamamış, daha detaylı bilgi alınamamış ve sadece sosyodemografik özellikler ve bilgi formu ile ölçüklere bağlı kalınmıştır. Araştırma,

katılımcıların kendilerinin rapor ettikleri bilgilere dayanmaktadır. Bu sebeple bazı bulguların tamamıyla doğruyu yansıtmayabileceği düşünülmektedir. Araştırmadaki diğer bir kısıtlılık ise örneklem grubundaki erkek katılımcı sayısının oldukça az olmasıdır (n=32). Bu sebeple erkek katılımcılara ait veriler oldukça kısıtlıdır. Buna ek olarak ulaşabildiğimiz katılımcılar sosyodemografik özellikler bakımından birbirine oldukça benzerdir. Bu sebeple çalışmamızda yeterli sayıda farklı sosyodemografik özelliklere sahip bireyler yoktur. Farklı sosyodemografik özelliklere sahip yeterli katılımcı olmaması sebebiyle gruplar arası karşılaştırmalarda anlamlı fark çıkmaması da araştırmamızdaki diğer bir sınırlılıktır.

5.4. Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak bu araştırmada, yetişkin bireylerin, flört şiddeti ve flört şiddetine karşı tutumları ile depresyon ve anksiyete düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

Sınırlılıklarına karşın araştırmamız, literatürde rastlanan pek çok çalışmadan farklı olarak flört şiddetine karşı tutum ile depresyon ve anksiyete düzeyleri arasında pozitif bir ilişki bulmuş ve bireylerin flört şiddetine karşı olumlu tutumlarının kişiler üzerinde olumsuz etki yaratabileceğini de göstermiştir. Buna ek olarak flört şiddeti mağduriyeti her ne kadar yaygın bir konu olsa da; flört şiddetine karşı tutum oldukça az araştırılan bir konudur.

Literatüre bakıldığında flört şiddeti konusunun oldukça yaygın olduğu görülse de bu yaygın olarak ergen gruplar ile çalışılmış olup erişkinlerle yapılan çalışmalar oldukça kısıtlıdır. Bizim araştırmamızda literatürden farklı olarak erişkin bireylerle çalışılmıştır.

Ayrıca literatürde flört şiddeti, flört şiddetine yönelik tutum ve depresyon, anksiyete ilişkisini bir arada araştıran bir çalışmaya da rastlanmamıştır. Bu çalışmanın sonucunun literatüre bir katkı olacağı düşünülmektedir. Flört şiddeti konusu ülkemizde önemli bir sorun olmasına karşın yabancı literatürün aksine Türk örneklem üzerinde yapılmış az sayıda çalışma vardır. Mevcut çalışmaların çoğu ise ergen gruplar ile çalışmış veya sadece sosyodemografik özellikler arasındaki ilişkiye bakmıştır.

Özetle; araştırma sonucumuz flört şiddeti, flört şiddetine yönelik tutum ile depresyon, anksiyete arasında bir ilişki bulmuş olup; erişkin, Türk örnekleminde konuyu irdeleyerek Türk literatürüne katkı sağladığı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Agras, S., Sylvester, D., & Oliveau, D. (1969). The Epidemiology of Common Fears and Phobia. *Comprehensive Psychiatry*, 10(2), 151-156.
- Ahmad, F., Riaz, S., Barata, P., & Stewart, D. E. (2004). Patriarchal Beliefs and Preceptions of Abuse Among South Asian Immigrant Women. *Violence Against Women*, 10, 262–282.
- Amar, A. F., & Gennaro, S. (2005). Dating Violence in College Women: Associated Physical Injury, Healthcare Usage, and Mental Health Symptoms. *Nursing Research*, 54(4), 235-242. doi:10.1097/00006199-200507000-00005
- Anderson, K. L. (2002). Perpetrator or Victim? Relationships between Intimate Partner Violence and Well-Being. *Journal of Marriage and Family*, 64(4), 851-863. doi:10.1111/j.1741-3737.2002.00851.x
- Aslan, D. Vefikuluçay, D. Zeyneloğlu, S.Erdost, T. Temel, F. (2008), Ankara'daki İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması, Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi, Teknik Rapor
- Bal, N. (2014). Sosyolojide Şiddet Kavramı, 6-22. <https://yurtvedunyadergisi.files.wordpress.com/2014/02/6-3.pdf>
- Beck, A. T., Emery, G., & Greenberg, R. L. (2015). *Anksiyete Bozuklukları ve Fobiler*. İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Beck, A. T., Epstein, N., Brown, G., & Steer, R. A. (1988). An Inventory for Measuring Clinical Anxiety: Psychometric Properties. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 56(6), 893-897.
- Beck, A. T., Ward, C. H., Mendelson, M., Mock, J., & Erbaugh, J. (1961). An Inventory for Measuring Depression. *Archives of General Psychiatry*. 4, 561-571.
- Bilir, P. (2014). *Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Şiddet Eğilim Tutumlarının İncelenmesi: Çukurova Üniversitesi Örneği*. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 8(1), 73-82.
- Bütün C., Yücel Beyaztaş F., Dokgöz, H., Özdemir, L., Beyaztaş, A., Polat, O., Şahin, F. (2013). Sivas'ta Akranlar Arası Şiddet. *Medicine Science.International Medical Journal*, 2(4), 885-95.

- Callahan, M. R., Tolman, R. M., & Saunders, D. G. (2003). Adolescent Dating Violence Victimization and Psychological Well-Being. *Journal of Adolescent Research, 18*(6), 664-681. doi: 10.1177/0743558403254784
- Capaldi, D. M., Knoble, N. B., Shortt, J. W., & Kim, H. K. (2012). A Systematic Review of Risk Factors for Intimate Partner Violence. *Partner Abuse, 3*, 231-280. doi: 10.1891/1946-6560.3.2.231
- Carlson, B. E. (1987). Dating Violence: A Research Review and Comparison with Spouse Abuse. *Social Casework: The Journal of Contemporary Social Work, 68*, 16-23.
- Carlson, B. E., McNutt, L., & Choi, D. Y. (2003). Childhood and Adult Abuse among Women in primary Health Care: Effects on Mental Health. *Journal of Interpersonal Violence, 18*(8), 924-941. doi: 10.1177/0886260503253882
- Cimilli C.,(2001). Depresyonda Sosyal ve Kültürel Etmenler. *Duygudurum Bozuklukları Dizisi, 1*(4), 157-168.
- Coker, A. L., Davis, K. E., Arias, I., Desai, S., Sanderson, M., Brandt, H. M., & Smith, P. H. (2002). Physical and Mental Health Effects of Intimate Partner Violence for Men and Women. *American Journal of Preventive Medicine, 23*(4), 260-268. doi: 10.1016/S0749-3797(02)00514-7
- Costello, C. G. (1982). Fears and Phobias in Women: A Community Study. *Journal of Abnormal Psychology, 91*(4), 280-286.
- Crittenden, C. A., Policastro, C., & Eigenberg, H. M. (2017). Attitudes Toward Dating Violence: How Does Sexual Identity Influence Perceptions Among College Students? *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma, 26*(7), 804. doi:10.1080/10926771.2017.1328473
- Çelik, F. H., & Hocaoğlu, Ç. (2016). 'Major Depresif Bozukluk' Tanımı, Etyolojisi ve Epidemiyolojisi: Bir Gözden Geçirme. *Çağdaş Türk Dergisi, 6*(1), 51-66.
- Çeliktaş, M. G. (2013). *Okuldaki Şiddet Olayları ile Aile İçi Şiddet İlişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi.
- Dibble, U., & Straus, M. A. (1980). Some Social Structure Determinants of Inconsistency between Attitudes and Behavior: The Case of Family Violence. *Journal of Marriage and Family, 42*(1), 71-80.
- Exner-Cortens, D., Eckenrode, J., & Rothman, E. (2013). Longitudinal Associations between Teen Dating Violence Victimization and Adverse Health Outcomes. *Pediatrics, 131*(1), 71-78. doi: 10.1542/peds.2012-1029
- Fergusson, D. M., Horwood, L. J., & Ridder, E. M. (2005). Partner Violence and Mental Health Outcomes in a New Zealand Birth Cohort. *Journal of Marriage and Family, 67*(5), 1103-1119. doi:10.1111/j.1741-3737.2005.00202.x
- Flood, M., & Pease, B. (2009). Factors Influencing Attitudes to Violence Against Women. *Trauma, Violence, & Abuse, 10*(2), 125-142.

- Follingstad, D. R., Rutledge, L. L., Berg, B. J., Hause, E. S., & Polek, D. S. (1990). The role of emotional abuse in physically abusive relationships. *Journal of Family Violence*, 5(2), 107-120. doi: 10.1007/BF00978514
- Garcia-Moreno, C., Jansen, H. AFM, Ellsberg, M., Heise, L., Watts, C. H., & WHO Multi-country Study on Women's Health and Domestic Violence against Women Study Team (2006). Prevalence of Intimate Partner Violence: Findings from the WHO Multi-country Study on Women's Health and Domestic Violence. *Lancet*, 368, 1260-1269.
- Golding, J. M. (1999). Intimate Partner Violence as a Risk Factor for Mental Disorders: A Meta-Analysis. *Journal of Family Violence*, 14(2), 99-132. doi: 10.1023/A:1022079418229
- Goussinsky, R., & Yassour-Borochowitz, D. (2007). Personal History Dynamics of Dating Violence Among Israeli Students. *Journal of Family Violence*, 22(5), 247-258. doi:10.1007/s10896-007-9068-0
- Göktaş, E. (2010). *Özel ve Devlet Liselerinde Şiddete Eğilim Nedenleri ve Şiddet Etkenlerinin Karşılaştırılması: Üsküdar Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (2004). 2003 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, (Ankara).
- Harcar, T., Çakır, Ö., Sürgevil, O., & Budak, G. (2008). Kadına Yönelik Şiddet ve Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddetin Durumu. *Toplum ve Demokrasi*, 2(4), 51-70.
- Hisli, N. (1989). Beck Depresyon Envanteri'nin Üniversite Öğrencileri İçin Geçerliliği, Güvenilirliği. *Psikoloji Dergisi*. 7(28), 3-13.
- Holt, M. K., & Espelage, D. L. (2005). Social Support as a Moderator Between Dating Violence Victimization and Depression/Anxiety Among African American and Caucasian Adolescents. *School Psychology Review*, 34(3), 309-328.
- Holtzworth-Munroe, A., Bates, L., Smutzler, N., & Sandin, E. (1997). A Brief Review of the Research on Husband Violence Part I: Maritally Violent versus Nonviolent Men. *Aggression and Violent Behavior*, 2(1), 65-99.
- İftar, M. (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- İlknur, A. A., Özge, O., Dürdane, Y., & Dilek, Ç. E. (2014). University Students' Problem-Solving Behaviors and Exposure to Dating Abuse in Their Romantic Relationship. *Progress in Health Sciences*, 4(2), 123.
- Jackson, S. M., Cram, F., & Seymour, F. W. (2000). Violence and Sexual Coercion in High School Students' Dating Relationships. *Journal of Family Violence*, 15, 23-36.
- Karakurt, G., & Silver, K. E. (2013). Emotional Abuse in Intimate Relationships: The Role of Gender and Age. *Violence Vict*, 28(5), 804-821.

- Kaura, S. A., & Lohman, B. J. (2007). Dating Violence Victimization, Relationship Satisfaction, Mental Health Problems, and Acceptability of Violence: A Comparison of Men and Women. *Journal of Family Violence*, 22(6), 367-381. doi:10.1007/s10896-007-9092-0
- Kaura, S. A., & Lohman, B. J. (2009). Does Acceptability of Violence Impact the Relationship between Satisfaction, Victimization, and Commitment Levels in Emerging Adult Dating Relationships? *Journal of Family Violence*, 24(6), 349-359.
- Kaya, B., & Kaya, M. (2007). 1960'lardan Günümüze Depresyonun Epidemiyolojisi, Tarihsel Bir Bakış. *Klinik Psikiyatri*, 10(Ek 6), 3-10.
- Kılınçer, A. S., & Dost M. T. (2013). Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'nin Geliştirilmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 4(1), 15-32.
- Klerman, G. L., & Weissman, M. M. (1989). Increasing Rates of Depression. *JAMA*, 261(15), 2229-2235.
- Klose, M., & Jacobi, F. (2004). Can Gender Differences in the Prevalence of Mental Disorders be Explained by Sociodemographic Factors? *Archives of Women's Mental Health*, 7(2), 133-148. doi: 10.1007/s00737-004-0047-7
- Köroğlu, E. (2013). *Psikiyatri Elkitabı*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Küey, L. (1998). Birinci Basamakta Depresyon: Tanıma, Ele Alma, Yönlendirme. *Psikiyatri Dünyası*, 1, 5-12.
- Kütük, E. K., Gümüştas, F., & Almış, B. H. (2018). Üniversite Öğrencisi Kızlarda Flört Şiddetinin Belirleyicileri ve Psikiyatrik Sonuçlar Açısından Flört Dışı Şiddetten Farklılıkları. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19(2), 217-222. doi: 10.5455/apd.274195
- Luthra, R., & Gidycz, C. A. (2006). Dating Violence Among College Men and Women: Evaluation of a Theoretical Model. *Journal of Interpersonal Violence*, 21(6), 717-731. doi:10.1177/0886260506287312
- Malik, S., Sorenson, S. B., & Aneshensel, C. S. (1997). Community and Dating Violence Among Adolescents: Perpetration and Victimization. *Journal of Adolescent Health*, 21(5), 291-302.
- Marks, I., & Lader, M. (1973). Anxiety States (Anxiety Neurosis): A Review. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 156(1), 3-18.
- McKinney, C. M., Caetano, R., Ramisetty-Mikler, S., & Nelson, S. (2009). Childhood Family Violence and Perpetration and Victimization of Intimate Partner Violence: Findings from a National Population-Based Study of Couples. *Annals of Epidemiology*, 19(1), 25-32.
- Merrill, L. L., Crouch, J. L., Thomsen, C. J., Guimond, J., & Milner, J. S. (2005). Perpetration of Severe Intimate Partner Violence - Premilitary and Second Year of Service Rates. *Military Medicine*, 170(8), 705-709.

- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. *Şiddet Döngüsü*. <https://www.morcati.org.tr/tr/8-mor-cati-kadin-siginagi-vakfi/2-siddet-dongusu>
- O'Keefe, M. (1998) Factors Mediating the Link between Witnessing Interparental Violence and Dating Violence. *Journal of Family Violence, 13*, 39-57.
- O'Keefe, M., & Treister, L. (1998). Victims of Dating Violence Among High School Students: Are the Predictors Different for Males and Females? *Violence Against Women, 4*, 195-223.
- Olchanski, N., McInnis Myers, M., Halseth, M., Cyr, P. L., Bockstedt, L., Goss, T. F., & Howland, R. H. (2013). The Economic Burden of Treatment-Resistant Depression. *Clinical Therapeutics, 35*(4), 512-522.
- Özcan, Ö. (2009). *Partneri Tarafından Duygusal ve Fiziksel Şiddete Uğramış ve Uğramamış Kadınların Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi.
- Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A. H., Küçüköztaş, F., Oransay, K., & Ölmez, İ. (2002). Bir Grup Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Konusundaki Görüşleri, *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi, 13*(1), 20-28.
- Özgür, G., Yörükoğlu, G., & Baysan Arabacı, L. (2011). Lise Öğrencilerinin Şiddet Algıları, Şiddet Eğilim Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 2*(2), 53-60.
- Patel, V., Simon, G., Chowdhary, N., Kaaya, S., & Araya, R. (2009). Packages of Care for Depression in Low- and Middle-Income Countries. *PLoS Medicine, 6*(10), 1-7. doi: 10.1371/journal.pmed.1000159
- Pradubmook-Sherer, P., & Sherer, M. (2011). Attitudes Toward Dating Violence Among Israeli and Thai Youth. *Journal of Social and Personal Relationships, 28*(6), 809-828. doi:10.1177/0265407510391337
- Price, E. L., Byers, E. S., ve Flört Şiddeti Araştırma Ekibi (1999). The Attitudes Towards Datin Violence Scales: Development and Initial Validation. *Journal of Family Violence, 14*(4), 351-375.
- Romans, S., Forte, T., Cohen, M. M., Mont, J. D., & Hyman, I. (2007). Who Is Most at Risk for Intimate Partner Violence? A Canadian Population-Based Study. *Journal of Interpersonal Violence, 22*(12), 1495-1514.
- Roscoe, B. (1985). Courtship Violence: Acceptable Forms and Situations. *College Student Journal, 19*, 389-393.
- Sakarya, A.K (2013). *Üniversitede Öğrenim Gören Gençlerde Flörtte Şiddet*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Sezer, Ö. (2008). Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9*(16), 1-15.

- Shorey, R. C., Cornelius, T. L., & Bell, K. M. (2008). A Critical Review of Theoretical Frameworks for Dating Violence: Comparing the Dating and Marital Fields. *Aggression and Violent Behavior, 13*, 185-194.
- Shorey, R. C., Sherman, A. S., Kivisto, A. S., Elkins, S. R., Rhatigan, D. L., Moore, T. M. (2011). Gender Differences in Depression and Anxiety Among Victims of Intimate Partner Violence: The Moderating Effect of Shame Proneness. *Journal of Interpersonal Violence, 26*(9), 1834–1850.
- Smith, M. D. (1990). Patriarchal Ideology and Wife Beating: A Test of a Feminist Hypothesis. *Violence and Victims, 5*, 257–273.
- Spencer, G. A., & Bryant, S. A. (2000). Dating Violence: A Comparison of Rural, Suburban, and Urban Teens. *Journal of Adolescent Health, 27*(5), 302-305. doi:10.1016/S1054-139X(00)00125-7
- Stickley, A., Kislitsyna, O., Timofeeva, I., & Vågerö, D. (2008). Attitudes Toward Intimate Partner Violence Against Women in Moscow, Russia. *Journal of Family Violence, 23*(6), 447-456. doi:10.1007/s10896-008-9170-y
- Stith, S. M., & Farley, S. C. (1993). A Predictive Model of Male Spousal Violence. *Journal of Family Violence, 8*, 183-201. doi: 10.1007/bf00981767
- Straus, M. A. (2004). Prevalence of Violence Against Dating Partners by Male and Female University Students Worldwide. *Violence Against Women, 10*(7), 790-811. doi: 10.1177/1077801204265552
- Sutherland, C. A., Sullivan, C. M., & Bybee, D. I. (2001). Effects of Intimate Partner Violence versus Poverty on Women's Health. *Violence Against Women, 7*(10), 1122-1143. doi: 10.1177/10778010122183775
- Temple, J. R., Choi, H. J., Elmquist, J., Hecht, M., Miller-Day, M., Stuart, G. L., Wolford-Clevenger, C., (2016). Psychological Abuse, Mental Health, and Acceptance of Dating Violence Among Adolescents. *Journal of Adolescent Health, 59*(2), 197. doi:10.1016/j.jadohealth.2016.03.034
- Tjaden, P., & Thoennes, N. (1999). Extent, Nature, and Consequences of Intimate Partner Violence: Findings from the National Violence Against Women Survey. Washington, DC: National Institute of Justice/Centers for Disease Control and Prevention
- Tuz, C. (2015). *Bir Üniversitedeki Kız Öğrencilerin Cinsel Şiddet Öyküsü ve Şimdiki Depresyonla İlişkisi*. Tıpta Uzmanlık Tezi, Ankara Üniversitesi.
- Uluocak, Ş., Gökulu, G., & Bilir, O. (2014). Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Stratejik Bir Başlangıç Noktası: Partner Şiddeti. *International Journal of Human Science, 11*(2), 362-387.
- Uluocak, Ş., Gökulu, G., & Bilir, O. (2014). Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Stratejik Bir Başlangıç Noktası: Partner Şiddeti. *International Journal of Human Sciences, 11*(2), 362-387. doi:10.14687/ijhs.v11i2.2942

- Ulusoy, M., Şahin, N. H., & Erkmen, H. (1998). Turkish Version of the Beck Anxiety Inventory: Psychometric Properties. *Journal of Cognitive Psychotherapy, 12*(2), 163-172.
- Ülev, E. (2014). *Üniversite Öğrencilerinde Bilinçli Farkındalık Düzeyi ile Stresle Başa Çıkma Tarzının Depresyon, Kaygı ve Stres Belirtileriyle İlişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Weissman, M. M, Myers, J. K, Harding, P. S. (1978). Psychiatric Disorders in a U.S. Urban Community: 1975-1976. *American Journal of Psychiatry, 135*(4), 459-462.
- Whitson, S., & El-Sheikh, M. (2003). Marital Conflict and Health Processes and Protective Factors. *Aggression and Violent Behavior, 8*(3), 283-312. doi: 10.1016/S1359-1789(01)00067-2
- WHO, (2002). World Report on Violence and Health, <http://whqlibdoc.who.int/hq/2002/9241545615.pdf>.
- World Federation for Mental Health, (2012). Depression: A Global Crisis, 1-32. http://www.who.int/mental_health/management/depression/wfmh_paper_depression_wmhd_2012.pdf
- Yalch, M. M., Lannert, B. K., Hopwood, C. J., & Levendosky, A. A. (2013). Interpersonal Style Moderates the Effect of Dating Violence on Symptoms of Anxiety and Depression. *Journal of Interpersonal Violence, 28*(16), 3171-3185. doi:10.1177/0886260513496901
- Yavuz Gümüş, S. (2011). *Saldırganlık ile Aile İçi Şiddet Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Arel Üniversitesi.
- Yıldırım, M. (2007). *Şiddete Başvuran ve Başvurmayan Ergenlerin Yalnızlık Düzeyleri ve Akran Baskısı Düzeyleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi.
- Yıldırım, S. (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Toplumsal Cinsiyet Tutumlarının Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Yumuşak, A., Şahin, R. (2014). Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçeklerinde Güvenilirlik ve Geçerlik Çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 13*(49), 233-252.

EK A
BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

Flört Şiddeti, Flört Şiddetine Yönelik Tutum & Psikolojik Belirtiler

Sayın Katılımcı,

Bu araştırmanın amacı flört şiddeti ve flört şiddetine karşı tutum ile depresyon, anksiyete arasındaki ilişki hakkında bilgi edinmektir. Bu araştırma Dr. Ferhat Yarar danışmanlığında Işık Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı öğrencisi Psikolog Bahar Cinal tarafından tez çalışması kapsamında yürütülmektedir.

Anketi tamamlamanız yaklaşık 15 dakika sürmektedir. Kimlik/kişisel bilgileriniz ve yanıtlarınız tamamen gizli tutulacak, toplanan veriler bu araştırmanın amaçları için kullanılacaktır. Bu araştırmadan çıkan sonuçlar bilimsel kongre ve dergilerde yayınlanabilir.

Bu araştırmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayalıdır. Araştırmanın herhangi bir noktasında hiçbir gerekçe belirtmeden anketi doldurmayı bırakabilirsiniz.

Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz ve içtenlikle cevaplamanızdır. Soruların tek bir doğru veya yanlış cevabı yoktur. Bu nedenle fikirlerinizi ve değerlendirmenizi dürüst ve samimi olarak belirtmeniz önemlidir.

Lütfen her bölüme başlamadan önce yönergeyi dikkatlice okuyunuz ve yönergeyi her bir maddeye uygulayınız. Ankette yer alan tüm soruları yanıtladığınızdan emin olunuz. Herhangi bir sorunuz olduğu takdirde bahar.cinal@isik.edu.tr e-posta adresi aracılığıyla çekinmeden irtibat kurabilirsiniz.

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve istediğim zaman bırakabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin kimlik/kişisel bilgilerim saklı kalmak koşulu ile bilimsel amaçlı yayımlarda kullanılmasını kabul ediyorum.

EK B

Sosyodemografik Özellikler ve Veri Formu

Rumuz (Soyadınızın son 2 harfi ve doğum yılınızın son 2 rakamını yazınız)

Yaşınız:

Cinsiyetiniz: () Erkek () Kadın

Medeni Durumunuz: Bekar () Dul/Boşanmış () Nişanlı/sözlü ()

Şu anda mevcut bir romantik ilişkiniz var mı? Evet () Hayır ()

Eğer mevcut bir romantik ilişkiniz var ise, kaç ay/yıldır berabersiniz? _____

Daha önce hiç romantik ilişkiniz oldu mu? Evet () Hayır ()

En uzun romantik ilişkiniz ne kadar sürdü? _____

Eğitim düzeyiniz:

İlköğretim () Lise () Yüksekokul () Üniversite () Yüksek lisans () Doktora ()

Annenizin eğitim düzeyi nedir?

Okuma-yazması yok () İlköğretim () Lise () Yüksekokul ()

Üniversite () Yüksek lisans () Doktora ()

Babanızın eğitim düzeyi nedir?

Okuma-yazması yok () İlköğretim () Lise () Yüksekokul ()

Üniversite () Yüksek lisans () Doktora ()

Kardeş sayısı: _____

Şu an yaşadığınız yer: Köy () Kasaba () Şehir () Büyükşehir/Metropol ()

Çocukluğunuzu geçirdiğiniz yer: Köy () Kasaba () Şehir ()
Büyükşehir/Metropol ()

Çalışıyor musunuz? Evet () Hayır () Öğrenciyim ()

Ailenizin aylık gelir düzeyi nedir?

1500 TL altı () 1500-3000 TL arası () 3000-5000 TL arası ()

5000-8000 TL arası () 8000-12.000 TL arası () 12.000-15.000 TL arası ()

15.000 TL ve üstü ()

Herhangi bir psikiyatrik hastalığınız var mı? Var ise belirtiniz.

Hayır () Evet () _____

Herhangi bir psikiyatrik ilaç kullanıyor musunuz? Kullanıyorsanız belirtiniz.

Hayır () Evet () _____

Aşağıdakilerden hangisi mevsimdir?

Kiraz () Üzüm () Kış () Çilek ()

EK C

ROMANTİK İLİŞKİYİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Aşağıda romantik ilişki yaşadığınız kız / erkek arkadaşınızın size yönelik davranışlarına ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Lütfen kız / erkek arkadaşınızın size bu davranışları hangi sıklıkta yaptığını düşününüz. Maddede yer alan davranışa hiç maruz kalmıyorsanız “hiçbir zaman” seçeneğini işaretleyiniz. Maddedeki davranışa maruz kalıyorsanız, bunun sıklığını düşünerek “nadiren, bazen, sıklıkla ve çok sık” seçeneklerinden uygun olanı işaretleyiniz. Yanıtlarınız bilimsel bir araştırmada kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Lütfen içten ve samimi olarak yanıt veriniz ve hiçbir maddeyi boş bırakmayınız. Katılımınız için çok teşekkür ederim.

MADDELER	HIÇBİR ZAMAN	NADİREN	BAZEN	SIKLIKLA	ÇOK SIK
1. Başkalarının yanında beni küçümser.	()	()	()	()	()
2. Aldığım kararları eleştirir.	()	()	()	()	()
3. Fiziksel özelliklerimle alay eder.	()	()	()	()	()
4. Bana hoşlanmadığım isimler (kilolu, kısa vb.) takar.	()	()	()	()	()
5. Bana tokat atar.	()	()	()	()	()
6. İstemediğim cinsel davranışlarda bulunmam için beni zorlar.	()	()	()	()	()
7. Çekici olmadığımı söyler.	()	()	()	()	()

8. İsteklerini yerine getirmezssem ilişkiyi bitirmekle tehdit eder.	()	()	()	()	()
9. Arkadaşlarımla sosyal etkinliklere katılmamdan rahatsız olur.	()	()	()	()	()
10. Görüşlerini kabul etmediğim zaman çok sinirler.	()	()	()	()	()
11. Herhangi bir nesneyle canımı acıtır.	()	()	()	()	()
12. Cinsel olarak yaşadıklarımızı aileme söylemekle tehdit eder.	()	()	()	()	()
13. Başarılarımı takdir etmez.	()	()	()	()	()
14. Bana sevgi sözcükleri kullanmaktan kaçınır.	()	()	()	()	()
15. Bana küfreder.	()	()	()	()	()
16. Bana hakaret eder.	()	()	()	()	()
17. Beni şiddetle iter.	()	()	()	()	()
18. Ona bağlanmam için cinselliği bir araç olarak kullanır.	()	()	()	()	()
19. İsteklerini koşulsuz olarak kabul etmemi bekler.	()	()	()	()	()
20. İzin almadan özel eşyalarımı (çanta, günlük vb.) karıştırır.	()	()	()	()	()
21. Benim için en iyisini kendisinin bildiğini savunur.	()	()	()	()	()
22. Cinsel sınırlarıma saygı duymaz.	()	()	()	()	()
23. Yeteneklerimi küçümser.	()	()	()	()	()
24. Kapalı bir mekanda beni zorla alıkoyar.	()	()	()	()	()
25. Beni başkalarına şikâyet eder.	()	()	()	()	()
26. Onun onaylamadığı bir karar verdiğimde sinirlenir.	()	()	()	()	()
27. Beni yumruklar.	()	()	()	()	()
28. Rahatsız edici cinsel içerikli mesaj veya e-posta gönderir.	()	()	()	()	()
MADDELER	HIÇBİR ZAMAN	NADİREN	BAZEN	SIKLIKLA	ÇOK SIK
29. Bana bağırır.	()	()	()	()	()

30. Beni dövmekle tehdit eder.	()	()	()	()	()
31. Beni hemcinslerimle kıyaslar.	()	()	()	()	()
32. Bana emreder.	()	()	()	()	()
33. Beni şiddetli bir şekilde sarsar.	()	()	()	()	()
34. Gizlice özel görüntülerimizi kaydeder.	()	()	()	()	()
35. Fikirlerini kabul ettirmek için baskı kurar.	()	()	()	()	()
36. Sorunlarıma ilgi göstermez.	()	()	()	()	()
37. Bana kızdığında sevgi göstermeyerek cezalandırır.	()	()	()	()	()
38. Kişisel planlarıma müdahale eder.	()	()	()	()	()
39. Beni cinsel bir obje gibi görür.	()	()	()	()	()
40. Bilgisayarımı veya kişisel iletişim araçlarımı (MSN-facebook-cep telefonu) kontrol eder.	()	()	()	()	()
41. Kendime ait sırlarım olmasına tahammül edemez.	()	()	()	()	()
42. Karşı cinsle arkadaşlık kurmamdan rahatsız olur.	()	()	()	()	()
43. Kendisinin olmadığı bir sosyal etkinliğe katılmama sorun eder.	()	()	()	()	()
44. Boğazımı sıkar.	()	()	()	()	()
45. Kıyafet-saç veya makyajıma karışır.	()	()	()	()	()
46. Başarısızlıklarımı yüzüme vurur.	()	()	()	()	()
47. Arkadaşlarımla görüşmemi engeller.	()	()	()	()	()
48. Tüm serbest zamanlarımı onunla geçirmem için beni zorlar.	()	()	()	()	()
49. Silah veya bıçakla zarar vermeye kalkışır.	()	()	()	()	()
50. İstemediğim halde pornografik görüntüler izlememizi talep eder.	()	()	()	()	()
51. Hakkımda bildiklerini başkalarına söylemekle tehdit eder.	()	()	()	()	()
52. Onsuz hiçbir şey yapamayacağımı söyler.	()	()	()	()	()
53. Bilgi yönünden beni küçümser.	()	()	()	()	()
54. Başkalarının yanında beni eleştirir.	()	()	()	()	()
55. Bana tehlikeli maddeler fırlatır.	()	()	()	()	()

56. İstemediğim halde cinsel bölgelerime dokunur.	()	()	()	()	()
57. Hoşlandığım etkinlikleri yapmaktan alıkoyma.	()	()	()	()	()
58. Ayrılırsam kendine zarar vereceğini söyler.	()	()	()	()	()
59. Arkadaş ortamında ben yokmuşum gibi davranır.	()	()	()	()	()
60. Beni yeterince takdir etmez.	()	()	()	()	()
61. Parmaklarımı veya kollarımı bükme.	()	()	()	()	()
62. Özel görüntülerimizi beni tehdit etmek için kullanır.	()	()	()	()	()
63. Bana verdiği sözleri yerine getirmeye çalışmaz.	()	()	()	()	()
64. Beni aldatır.	()	()	()	()	()
65. Ailemi bana kötüler.	()	()	()	()	()
66. Arkadaşlarımı beğenmez.	()	()	()	()	()
67. Beni öldürmek ister gibi davranır.	()	()	()	()	()
68. Beni sevdiğini göstermez.	()	()	()	()	()
69. Bana yalan söyler.	()	()	()	()	()
70. Benim için önemli olan eşyalara zarar verir.	()	()	()	()	()

EK D

FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEKLERİ

Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir erkek kız arkadaşını aşağılamamalıdır					
2. Bir erkek kız arkadaşına ne yapması gerektiğini söylememelidir.					
3. Bir kız, arkadaşlarıyla dışarıya çıkmadan önce erkek arkadaşına sormalıdır.					
4. İlişkiler daima kızlar erkek arkadaşlarını memnun ettiklerinde yolunda gider.					
5. Bir erkeğin kız arkadaşını tehdit etmesi için asla bir sebep olamaz.					
6. Bazen erkekler ellerinde olmadan kız arkadaşlarına küfrederler.					
7. Bir kız erkek arkadaşını memnun etmek için daima değişmelidir.					
8. Bir kız daima erkek arkadaşının söylediğini yapmalıdır.					

9. Bir erkek, kız arkadaşının her hareketini bilmek zorunda değildir.					
10. Bir erkeğin kız arkadaşına küfretmesi için asla yeterince iyi bir gerekçe olamaz.					
11. Bir erkeğin, çok sinirlendiğinde kız arkadaşına bağırması anlaşılabilir. arkadaşlarını yumruklamak zorundadırlar.					
12. Bir erkeğin kız arkadaşına kötü konuşması olabilecek bir şeydir.					
13. Bir erkeğin kız arkadaşına bağırıp çağırmasının asla bir gerekçesi olamaz.					
14. Bir kız, eğer erkek arkadaşını rahatsız ediyorsa, arkadaşlarıyla görüşmemelidir.					
15. Bir kız için her zaman erkek arkadaşının istediği şekilde giyinmesi önemlidir.					

Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir kız, bir erkek ona vurduğunda ondan ayrılmalıdır.					
2. Bazı kızlar erkek arkadaşları tarafından tokatlanmayı hak eder.					
3. Bir erkeğin kız arkadaşına vurması asla doğru değildir.					
4. Bazen erkekler kendilerine hakim olmadan kız arkadaşlarını yumruklarlar					
5. Bir erkeğin kız arkadaşını itmesinin asla iyi bir gerekçesi yoktur.					
6. Bazen bir erkek, kız arkadaşı onu sinirlendirdiğinde ona vurmaktan kendini alıkoyamaz.					
7. Bir erkeğin kız arkadaşını tokatlamasının asla iyi bir gerekçesi yoktur.					
8. Bazen kıskançlık erkeği öyle delirtir ki kız arkadaşını tokatlamak zorunda kalır.					
9. Erkek arkadaşlarını aldatan kızlar tokatlanmalıdır.					
10. Bazen aşk, erkeği öyle delirtir ki kız arkadaşına vurur.					

11. Bir erkek, genellikle kız arkadaşı hak etmedikçe onu tokatlamaz.					
12. Eğer hak ediyorsa, bir erkeğin kız arkadaşına tokat Atması normaldir					

Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir kızın erkek arkadaşına küfretmesinin asla iyi bir gerekçesi yoktur.					
2. Kızların erkek arkadaşlarına nasıl giyineceklerini söyleme hakları vardır					
3. Bir erkek daima kız arkadaşı ona ne yapmasını söylese onu yapmalıdır.					
4. Eğer bir kız, erkek arkadaşına bağırıp çağırırsa bu o erkeği gerçekten ciddi bir şekilde yaralamaz.					
5. Kızların erkek arkadaşlarına ne yapmaları gerektiğini söyleme hakları vardır.					
6. Bir erkek için, her zaman kız arkadaşının istediği şekilde giyinmesi önemlidir					
7. Bazen kızlar ellerinde olmadan erkek arkadaşlarına küfredeler.					
8. Bir erkek, arkadaşlarıyla dışarıya çıkmadan önce daima kız arkadaşına sormalıdır.					

9. Bir kızın erkek arkadaşına kötü konuşması olabilecek bir şeydir.					
10. Bir kızın çok sinirlendiğinde erkek arkadaşına bağırması anlaşılabilir.					
11. Bazen kızlar, erkek arkadaşlarının onları dinlemeleri için onları tehdit etmek zorundadırlar.					

Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Eğer, hak ediyorsa, bir kızın erkek arkadaşına tokat atması normaldir					
2. Bir kızın erkek arkadaşını itip kakması çok da büyüülecek bir şey değildir.					
3. Bazen kızlar kendilerine hakim olamadan erkek arkadaşlarını yumruklarlar.					
4. Bazı erkekler kız arkadaşları tarafından tokatlanmayı hak eder.					
5. Bazen bir kız, ona saygı göstereceğini diye erkek arkadaşına vurmak zorundadır.					
6. Bir kız genellikle erkek arkadaşı hak etmedikçe onu tokatlamaz					
7. Bir kız, erkek arkadaşı ne yaparsa yapsın ona vurmamalıdır.					
8. Bir erkeğin kız arkadaşı tarafından tokatlanmasının asla bir gerekçesi yoktur.					
9. Saç çekme bir kızın erkek arkadaşından intikam alması için iyi bir yoldur.					
10. Bir kızın erkek arkadaşına tokat atması asla normal değildir.					

11. Bazı kızlar, kendilerini dinletmek için erkek arkadaşlarını yumruklamak zorundadırlar.					
12. Bir erkek, kız ona tokat attığı zaman o kızdan ayrılmalıdır					

EK E

BECK DEPRESYON ÖLÇEĞİ

Bu form son bir (1) hafta içerisinde kendinizi nasıl hissettiğinizi araştırmaya yönelik 21 maddeden oluşmaktadır. Her maddenin karşısındaki dört cevabı dikkatlice okuduktan sonra, size en çok uyan, yani sizin durumunuzu en iyi anlatanı işaretlemeniz gerekmektedir.

- 1.** (0) Üzgün ve sıkıntılı değilim.
 - (1) Kendimi üzüntülü ve sıkıntılı hissediyorum
 - (2) Hep üzüntülü ve sıkıntılıyım. Bundan kurtulamıyorum.
 - (3) O kadar üzgün ve sıkıntılıyım ki, artık dayanamıyorum.
- 2.** (0) Gelecek hakkında umutsuz ve karamsar değilim.
 - (1) Gelecek için karamsarım.
 - (2) Gelecekte beklediğim hiçbir şey yok.
 - (3) Gelecek hakkında umutsuzum ve sanki hiçbir şey düzelmeyecekmiş gibi geliyor.
- 3.** (0) Kendimi başarısız biri olarak görmüyorum.
 - (1) Başkalarından daha başarısız olduğumu hissediyorum.
 - (2) Geçmişe baktığımda başarısızlıklarla dolu olduğunu görüyorum.
 - (3) Kendimi tümüyle başarısız bir insan olarak görüyorum.
- 4.** (0) Her şeyden eskisi kadar zevk alıyorum.
 - (1) Birçok şeyden eskiden olduğu gibi zevk alamıyorum.
 - (2) Artık hiçbir şey bana tam anlamıyla zevk vermiyor.
 - (3) Her şeyden sıkılıyorum

- 5.** (0) Kendimi herhangi bir biçimde suçlu hissetmiyorum.
- (1) Kendimi zaman zaman suçlu hissediyorum.
 - (2) Çoğu zaman kendimi suçlu hissediyorum.
 - (3) Kendimi her zaman suçlu hissediyorum.
- 6.** (0) Kendimden memnunum.
- (1) Kendimden pek memnun değilim.
 - (2) Kendime kızgınım.
 - (3) Kendimden nefrete ediyorum
- 7.** (0) Başkalarından daha kötü olduğumu sanmıyorum.
- (1) Hatalarım ve zayıf taraflarım olduğunu düşünmüyorum.
 - (2) Hatalarımdan dolayı kendimden utanıyorum.
 - (3) Herşeyi yanlış yapıyormuşum gibi geliyor ve hep kendimi kabahat buluyorum.
- 8.** (0) Kendimi öldürmek gibi düşüncülerim yok.
- (1) Kimi zaman kendimi öldürmeyi düşündüğüm oluyor ama yapmıyorum.
 - (2) Kendimi öldürmek isterdim.
 - (3) Fırsatını bulsam kendimi öldürürüm.
- 9.** (0) İçimden ağlamak geldiği pek olmuyor.
- (1) Zaman zaman içimden ağlamak geliyor.
 - (2) Çoğu zaman ağlıyorum.
 - (3) Eskiden ağlayabilirdim ama şimdi istesem de ağlayamıyorum.
- 10.** (0) Her zaman olduğumdan daha canı sıkkın ve sinirli değilim.
- (1) Eskisine oranla daha kolay canım sıkılıyor ve kızıyorum.
 - (2) Her şey canımı sıkıyor ve kendimi hep sinirli hissediyorum.
 - (3) Canımı sıkkan şeylere bile artık kızamıyorum.

- 11.** (0) Başkalarıyla görüşme, konuşma isteğimi kaybetmedim.
- (1) Eskisi kadar insanlarla birlikte olmak istemiyorum.
 - (2) Birileriyle görüşüp konuşmak hiç içimden gelmiyor.
 - (3) Artık çevremde hiç kimseyi istemiyorum.
- 12.** (0) Karar verirken eskisinden fazla güçlük çekmiyorum.
- (1) Eskiden olduğu kadar kolay karar veremiyorum.
 - (2) Eskiye kıyasla karar vermekte çok güçlük çekiyorum.
 - (3) Artık hiçbir konuda karar veremiyorum.
- 13.** (0) Her zamankinden farklı görüdüğümü sanmıyorum.
- (1) Aynada kendime her zamankinden kötü görünüyorum.
 - (2) Aynaya baktığımda kendimi yaşlanmış ve çirkinleşmiş buluyorum.
 - (3) Kendimi çok çirkin buluyorum.
- 14.** (0) Eskisi kadar iyi iş gücü yapabiliyorum.
- (1) Her zaman yaptığım işler şimdi gözümde büyüyor.
 - (2) Ufacık bir işi bile kendimi çok zorlayarak yapabiliyorum.
 - (3) Artık hiçbir iş yapamıyorum.
- 15.** (0) Uykum her zamanki gibi.
- (1) Eskisi gibi uyuyamıyorum.
 - (2) Her zamankinden 1-2 saat önce uyanıyorum ve kolay kolay tekrar uykuya dalamıyorum.
 - (3) Sabahları çok erken uyanıyorum ve bir daha uyuyamıyorum.
- 16.** (0) Kendimi her zamankinden yorgun hissetmiyorum.
- (1) Eskiye oranla daha çabuk yoruluyorum.
 - (2) Her şey beni yoruyor.
 - (3) Kendimi hiçbir şey yapamayacak kadar yorgun ve bitkin hissediyorum.

17. (0) İştahım her zamanki gibi.

(1) Eskisinden daha iştahsızım.

(2) İştahım çok azaldı.

(3) Hiçbir şey yiyemiyorum.

18. (0) Son zamanlarda zayıflamadım.

(1) Zayıflamaya çalışmadığım halde en az 2 Kg verdim.

(2) Zayıflamaya çalışmadığım halde en az 4 Kg verdim.

(3) Zayıflamaya çalışmadığım halde en az 6 Kg verdim.

19. (0) Sağlığım ile ilgili kaygılarım yok.

(1) Ağrılar, mide sancıları, kabızlık gibi şikayetlerim oluyor ve bunlar beni tasalandırıyor.

(2) Sağlığımın bozulmasından çok kaygılanıyorum ve kafamı başka şeylere vermekte zorlanıyorum.

(3) Sağlık durumum kafama o kadar takılıyor ki, başka hiçbir şey düşünemiyorum.

20. (0) Sekse karşı ilgimde herhangi bir değişiklik yok.

(1) Eskisine oranla sekse ilgim az.

(2) Cinsel isteğim çok azaldı.

(3) Hiç cinsel istek duymuyorum.

21. (0) Cezalandırılması gereken şeyler yaptığımı sanmıyorum.

(1) Yaptıklarımın dolayısıyla cezalandırılabilirim diye düşünüyorum.

(2) Cezamı çekmeyi bekliyorum.

(3) Sanki cezamı bulmuşum gibi geliyor.

EK F

BECK ANKSİYETE ÖLÇEĞİ

Aşağıda insanların kaygılı ya da endişeli oldukları zamanlarda yaşadıkları bazı belirtiler verilmiştir. Lütfen her maddeyi dikkatle okuyunuz. Daha sonra, her maddedeki belirtinin **BUGÜN DAHİL SON BİR HAFTADIR** sizi ne kadar rahatsız ettiğini yandaki uygun yeri işaretleyerek belirleyiniz.

	Hiç	Hafif Düzeyde <i>Beni pek etkilemedi</i>	Orta Düzeyde <i>Hoş değildi ama katlanabildim</i>	Ciddi Düzeyde <i>Dayanmakta çok zorlandım</i>
1. Bedeninizin herhangi bir yerinde uyuşma veya karıncalanma				
2. Sıcak/ateş basmaları				
3. Bacaklarda halsizlik, titreme				
4. Gevşeyememe				
5. Çok kötü şeyler olacak korkusu				
6. Baş dönmesi veya sersemlik				
7. Kalp çarpıntısı				
8. Dengeyi kaybetme duygusu				
9. Dehşete kapılma				
10. Sinirlilik				
11. Boğuluyormuş gibi olma duygusu				
12. Ellerde titreme				
13. Titreklik				
14. Kontrolü kaybetme korkusu				
15. Nefes almada güçlük				
16. Ölüm korkusu				
17. Korkuya kapılma				

18. Midede hazımsızlık ya da rahatsızlık hissi				
19. Baygınlık				
20. Yüzün kızarması				
21. Terleme (sıcaklığa bağlı olmayan)				

ÖZGEÇMİŞ

Bahar Cinal 1 Ocak 1993'te İstanbul'da doğdu. 2011 yılında FMV Işık Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü'ne burslu olarak kabul edildi. Lisans eğitimi sırasında gönüllü stajlarını GATA Haydarpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde ve REEM Nöropsikiyatri Kliniği'nde tamamladı. Psikoloji bölümünden 2016 yılında onur derecesiyle mezun oldu. 2016 yılında FMV Işık Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisansı Yetişkin Alt Alanı'na kabul edildi. Yüksek lisansı süresince, Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde uzmanlık stajını tamamladı. Yüksek lisansının son senesinde süpervizyon altında danışan görmeye başladı. 2016-2017 yılları arasında Dr. Emel Stroup'un vermiş olduğu Kognitif Terapi Workshop Sertifika Programı'nı tamamladı. 2018 yılında FMV Işık Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programından mezun oldu.